

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาโดยใช้หนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านห้วยมุ่น

โดย
นายกัมพล จันทรกระจ่าง
ตำแหน่งครูผู้ช่วย

รายงานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
ปีการศึกษา 2566
โรงเรียนบ้านห้วยมุ่น
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาโดยใช้หนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผู้วิจัย	นายกัมพล จันทรกระจ่าง
ตำแหน่ง	ครูผู้ช่วยโรงเรียนบ้านห้วยมุ่น สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3
ปีการศึกษา	2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและพัฒนาหนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 60/60 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต ก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านห้วยมุ่น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 35 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ หนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 แผน และ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (E_1/ E_2) และค่าสถิติ t-test (Dependent Sample)

ผลการศึกษา พบว่า

1. หนังสือเล่มเล็ก เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 44.58/93.42 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการเรียนด้วยหนังสือเล่มเล็ก เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยทางการศึกษา เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาโดยใช้หนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต โรงเรียนบ้านห้วยมุ่น สำเร็จลุล่วง ได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับการช่วยเหลือ ได้รับคำแนะนำ และคำปรึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้มีพระคุณอย่างยิ่งที่ให้การช่วยเหลือ ส่งเสริม และอนุเคราะห์ทุกท่าน ซึ่งถ้าขาด บุคคลดังกล่าววิจัยฉบับนี้คงไม่สามารถสำเร็จขึ้นมาได้

ขอขอบคุณ ท่านผู้อำนวยการบุญนริศ กมลรัตน์ ครูสุวัฒน์ แสงโสภา ครูฤชณา ยะติ ครูยุวดี ศรีบุตรตา เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำการวิจัยและให้คำแนะนำในการทำการวิจัยการศึกษาครั้งนี้ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านห้วยมุ่น ที่ให้ความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการการวิจัย และให้ความร่วมมือเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้งานวิจัยประสบความสำเร็จ

ขอขอบคุณคณะครูโรงเรียนบ้านห้วยมุ่น ท่านผู้อำนวยการจันทร์แรม พรหมทา คุณสุเมศ แก้วแย้ม ที่ได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ในศาสตร์ต่างๆ ให้กับผู้วิจัยมาโดยตลอด จนทำให้ผู้วิจัยสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบพระคุณคุณพ่อชัยวิวัฒน์ จันทร์กระจ่างและคุณแม่ศิริโรรัตน์ นามโคตร ที่ให้การอุปการะเลี้ยงดู ให้คำแนะนำ ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุน กำลังใจ กำลังทรัพย์เพื่อกำเนินงานจนทำให้งานวิจัยสำเร็จลงได้ด้วยดี

กัมพล จันทร์กระจ่าง

สารบัญ

บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค-ง
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1-3
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3-4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4-5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	6-9
2.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....	9-11
2.3 หนังสือเล่มเล็ก	12-21
2.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	21-27
2.5 การหาประสิทธิภาพของสื่อหรือนวัตกรรม	28-30
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30-31
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	32
3.1 กลุ่มเป้าหมาย.....	32
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	32
3.3 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ	32-37
3.4 รูปแบบการทดลอง	37
3.5 วิธีดำเนินการทดลอง	37-38
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	38-41
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	42

4.2 ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43-47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	48
5.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	48
5.2 สมมติฐานของการศึกษา.....	48
5.3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	48-49
5.4 สรุปผล.....	49
5.5 อภิปรายผล.....	49-50
5.6 ข้อเสนอแนะ	50-51
บรรณานุกรม.....	52-54

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคปัจจุบันเป็นยุคแห่งความเจริญก้าวหน้าทางข้อมูลข่าวสาร ทัวโลกสามารถติดต่อสื่อสารกัน ได้อย่าง สะดวกรวดเร็ว โดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย ได้แก่ คอมพิวเตอร์ ดาวเทียม เป็นต้น การแสวงหา ความรู้หรือการติดตามอ่านเรื่องราวจากอินเทอร์เน็ตจึงเป็นวิธีที่สะดวก ง่าย รวดเร็ว และทันใจ แต่อย่างไรก็ ตาม เครื่องมือและวิธีการดังกล่าว ยังมีข้อจำกัดสำหรับผู้ที่อยู่ในสังคมและ สิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะนักเรียนที่อยู่ในตัวเมืองหรือท้องถิ่นที่เจริญแล้ว ย่อมได้เปรียบกว่า นักเรียนที่อยู่ในชนบท เพราะมี เครื่องมือที่ทันสมัยกว่า จึงจำเป็นต้องอาศัยเครื่องมืออื่นในการแสวงหา ความรู้ และหนังสือคู่มือเหมือนจะเป็น เครื่องมือที่สะดวกที่สุด เพราะสามารถหาอ่านได้ทั่วไป ราคาถูกกว่า สื่อสมัยใหม่อื่นๆ พกพาสะดวกในทุกๆที่ อ่านซ้ำแล้วซ้ำเล่าได้เสมอ และใช้เวลากับการอ่านได้ตามความ พอใจ ซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญที่สื่อสมัยอื่นๆยัง ไม่อาจทำได้ ความต้องการหนังสือจึงยังคงมีอยู่เสมอ ดังนั้น หนังสือจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิต เพราะจะ ทำให้มนุษย์มีความเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้อง เพื่อสามารถปรับตัวให้ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม นอกจากนั้นยังเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ทางปัญญา เป็นบ่อเกิดแห่ง การเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาโดยยึดหลัก ผู้เรียนมี ความสำคัญที่สุด (มาตรา 22) เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด ยึดหลักปฏิบัติให้คิด เป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่ผสมผสานระหว่างสาระความรู้ต่าง ๆ อย่าง สมดุล สอดคล้อง กับการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ จึงเป็นบทบาทใหม่ที่ครูจะต้อง เปลี่ยนแปลงตนเองจากการเป็น ผู้ให้ความรู้ มาเป็นผู้จัดประสบการณ์ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วย ตนเอง นอกจากนี้ครูต้องเป็น ที่ปรึกษา ตลอดจนจัดเนื้อหาวิชา พัฒนาสื่อนวัตกรรมมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้ครบตามที่หลักสูตรกำหนด

ขณะเดียวกัน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้กำหนดให้ สถานศึกษามีการ จัดกิจกรรม และการเรียนการสอนในมาตรฐาน 18 ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยมีการ จัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างหลากหลายเหมาะสม กับธรรมชาติและสนองตอบ ความต้องการของนักเรียน ให้นักเรียนรู้จักศึกษาหาความรู้แสวงหาคำตอบ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง รู้จักคิด วิเคราะห์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ รู้จักบูรณาการเชื่อมโยงสาระ ความรู้และทักษะด้านต่าง ๆ และแนวคิด

จากสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนกับความจริงของชีวิต สามารถ ทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมในบรรยากาศความเป็นประชาธิปไตย

เกษม วัฒนชัย (2545: 30) กล่าวว่า การบริหารจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงต้องสร้างให้นักเรียน เป็นฝ่ายรุก สนใจ ใฝ่รู้ รู้จักคิด ตั้งคำถาม พิจารณาแยกแยะ ค้นหาตอบ แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ จำแนก จัดหมวดหมู่ สรุป ประยุกต์ และคาดการณ์ได้เฉพาะเป้าหมายการศึกษาอยู่ที่ การเรียนรู้ การสอนต่างกับการเรียนรู้ การสอนเป็นเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือเพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ เมื่อครูสอนเสร็จนักเรียนต้องเกิดการเรียนรู้ในบรรลุประสงค์ของรายวิชานั้น นักเรียนจะต้องมีความรู้ มี ศักยภาพ มีเจตคติเพื่อการเรียนรู้ ต้องแสดงหาความรู้ การเรียนรู้ของนักเรียนจึงไม่จบเพียง การสอนเสร็จการที่นักเรียนจะเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ได้ ครูผู้สอนต้องมีการศึกษา วิเคราะห์ วางแผนการจัดการเรียนรู้ ปรับเปลี่ยนกระบวนการขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่าง หลากหลาย โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาโดยการจัดการเรียนรู้ที่เอาชีวิต จริยของผู้เรียนเป็นตัวตั้ง ใ้รู้จักการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองสามารถพึ่งพาตนเองได้ทั้งทางเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม อยู่ร่วมกันอย่างมีคุณธรรม มีความสุข สนุกสนาน และเกิดทักษะในการเรียน

หนังสือเล่มเล็ก คือ วิธีการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักเรียนรู้วิธีหนึ่งที่มีประสิทธิภาพ โดยมี จุดมุ่งหมายให้นักเรียนได้รู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมกับวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล เป็นหนังสือที่เด็กสามารถอ่านได้ทั้งในและนอกห้องเรียน มีเนื้อหาที่สอดคล้อง กับเนื้อหาในหลักสูตร มีเนื้อหา เรื่องสนุกสนาน มีภาพประกอบสวยงาม ได้รับความสนใจเด็ก มีความ ชัดเจนเหมาะสม น่าสนใจ กระตุ้นให้มีความอยากอ่าน อ่านเข้าใจง่าย ใช้ภาษาดี ควรเน้นเรื่องสำคัญที่มี ประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมช่วยให้นักเรียนได้ค้นคว้า ศึกษา รายละเอียดในเนื้อหาของเรื่องที่นักเรียนสนใจ ได้รายละเอียดกว้างขวางขึ้น เป็นการฝึกทักษะในการ ค้นคว้าหาความรู้ เป็นการพัฒนาความคิดรวบยอด สร้างเสริมประสบการณ์ ขยายประสบการณ์เฉพาะ เรื่องได้กว้างขวางลึกซึ้ง ช่วยให้นักเรียนได้ปรับปรุงแก้ไขนิสัยใ้รู้จักแสวงหาหนังสืออ่านเพิ่มเติมจาก แหล่งเรียนรู้ต่างๆ นักเรียนได้มีประสบการณ์กว้างขวางในการค้นคว้าหาคำตอบในด้านต่างๆของการ ดำรงชีวิต

โรงเรียนบ้านห้วยมุ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ตั้งอยู่ บ้านห้วยมุ่น ตำบลกสะทอน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 2 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากสภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนบ้านห้วยมุ่น พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2566 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดของพฤติกรรมที่ คาดหวัง ในสาระการเรียนรู้ พบว่าผลสัมฤทธิ์ในหน่วย

การเรียนรู้ที่ 4 เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต ซึ่งต่ำกว่าหน่วยการเรียนรู้อื่นๆ ซึ่งสาเหตุ อาจมาจากหลายประการ ทั้งด้านตัวครู นักเรียน สภาพแวดล้อม และสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ปัญหาเกี่ยวกับตัวครู เช่น ขาดความถนัด ขาดประสบการณ์ มีเวลาเตรียมการสอนน้อย เนื่องจากมีภาระงานในหน้าที่อื่น ๆ ที่ต้องรับผิดชอบมาก ปัญหาเกี่ยวกับตัวเด็ก อาจเนื่องมาจากการขาดสื่อการเรียนรู้ที่ไม่มีประสิทธิภาพที่เหมาะสมกับวัย ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้หนังสือเล่มเล็กเพราะจะสามารถทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจใน บทเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

จากสภาพปัญหาของการเรียนการสอนที่พบดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาในฐานะครูผู้สอนนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนเลยพิทยาคมจึง สนใจที่จะสร้างและพัฒนาหนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต เพื่อใช้เป็นหนังสือเล่มเล็กประกอบการเรียนรู้เกี่ยวกับพุทธศาสนสุภาษิต เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึง ความสำคัญพุทธศาสนสุภาษิต ทางพระพุทธรูปศาสนา ซึ่งประกอบไปด้วย วิธีการอ่านที่ถูกต้องตามหลัก ซึ่งผู้ศึกษามีความเชื่อมั่นว่า วิธีการดังกล่าวจะสามารถ ช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียนที่บกพร่องในการเรียนรู้ได้อย่างดียิ่ง ตลอดจนเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียน การสอนให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1.2.1 เพื่อสร้างและพัฒนาหนังสือหนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 60/60

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต ก่อนเรียนและหลังเรียน

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

1.3.1 หนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต มี ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 60/60

1.3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านห้วยมุ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 35 คน

1.4.2 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1.4.2.1 ตัวแปรต้น

กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.4.2.2 ตัวแปรตาม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต

1.4.3 เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าและนำมาเป็นหนังสือเล่มเล็ก ได้แก่ เนื้อหาตามสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต

1.4.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 เริ่มตั้งแต่วันที่ 18 พฤษภาคม - 12 กรกฎาคม พ.ศ.2566

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.หนังสือเล่มเล็กหมายถึง หนังสือที่จัดทำขึ้นโดยมีเนื้อหาส่วนหนึ่งของหลักสูตร มุ่งให้ ความรู้เพิ่มเติมแก่นักเรียนนอกเหนือจากหนังสือที่กระทรวงกำหนดไว้ ซึ่งนักเรียนสามารถเลือกอ่านได้ ตามวัย ตามความสนใจ

2. หนังสือเล่มเล็กเรื่องพุทธศาสนสุภาษิต หมายถึง หนังสือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามกระบวนการสร้างหนังสือเล่มเล็ก ที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับพุทธศาสนสุภาษิต เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ กว้างขวางขึ้น ซึ่งจะเป็นการช่วยให้เกิดความเข้าใจให้แจ่มชัดขึ้นหรือขยายขอบเขตความเข้าใจให้กว้าง ลึกซึ้งมากขึ้นเกี่ยวกับพุทธศาสนสุภาษิต

3. ประสิทธิภาพของหนังสือเล่มเล็ก หมายถึง คุณภาพของหนังสือเล่มเล็กที่ผู้วิจัย สร้างขึ้น ไปทดลองใช้ และปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 60/60

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของนักเรียนที่เรียน ด้วยหนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต ไม่ต่ำกว่า 60

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียน ของนักเรียนที่เรียน ด้วยหนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต ไม่ต่ำกว่า 60

4.ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ของนักเรียน หลังจากเรียนด้วยหนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ซึ่งแบบทดสอบนี้ เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นข้อสอบปรนัย ชนิด เลือกตอบมี 4 ตัวเลือก

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 เพื่อได้หนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต ที่ สามารถนำไปพัฒนาทักษะการอ่านและส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

1.6.2 เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองและรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

1.6.3 เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและพัฒนาหนังสือเล่มเล็กในสาระการเรียนรู้อื่นๆ ต่อไป

1.6.4 ครูได้เทคนิคการสอนที่สามารถช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนด้วยหนังสือเล่มเล็ก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

2.3 หนังสือเล่มเล็ก

2.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.5 การหาประสิทธิภาพของสื่อหรือนวัตกรรม

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็น มนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพล โลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอด ชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็ม ตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐาน ของความเป็นไทย ควบคู่กับความเป็นสากล

2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ

3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัด การเรียนรู้

5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

6. เป็นหลักสูตรการศึกษาเจ้าหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุม ทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มี ศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะ ชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและ การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะ สำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรอง เพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและ ความถูกต้อง ตลอดจน การเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเอง และสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิด อย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือ สารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจ ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไข ปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ต่อ ตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้ง ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จัก หลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึง ประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมี ทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การ สื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตาม บริบทและ จุดเน้นของตนเอง

มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
- 6 ศิลปะ

7. การงานอาชีพ

8. ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนา คุณภาพ ผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์เมื่อ จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนั้นมาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญ ในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษา ทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการ อะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกัน คุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพ ภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึง การทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบ ระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกัน คุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษา ว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

2.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

2.2.1 ความสำคัญ ธรรมชาติ และลักษณะเฉพาะ

ผลจากความเจริญทางวิทยาการและเทคโนโลยีของโลกปัจจุบัน ทำให้ประชากรในส่วนต่างๆ ของโลกมีการเคลื่อนไหวหล่นหลอมให้เป็นประชากรโลก และรวมเป็นสังคมเดียวกัน การที่สังคมโลกจะ ดำรงอยู่ได้อย่าง สันติสุข ประชากรจะต้องเป็นพลเมืองดีทั้งในระดับโลกและระดับประเทศย่อมลงมา จนถึงสังคมเล็กที่สุด สังคม ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีความสำคัญในด้านพัฒนาคุณลักษณะต่างๆ ของผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดี มี เหตุผลด้วยกุศลจิต คิดสร้างสรรค์ ยึดมั่นในคุณธรรม นำความรู้เพื่อการ ดำเนินชีวิตที่มีความสุข โดยใช้เทคนิค วิทยาการจากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสังคมศาสตร์ และ มนุษยศาสตร์ มาปรับใช้ในการดำรงชีวิตให้เข้ากับ สิ่งแวดล้อมทั้งธรรมชาติ และสังคมได้อย่างมีความสุข

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ต้องเรียน ตลอด 12 ปี การศึกษา ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็น กลุ่มสาระการ เรียนรู้ ที่ประกอบมา จากหลายแขนงวิชาจึงมีลักษณะเป็นสหวิทยาการโดยนำ 10 วิทยาการจากแขนง วิชาต่างๆในสาขา สังคมศาสตร์มาหลอมรวมเข้าด้วยกัน ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ จริยศึกษา ประชาการศึกษา สิ่งแวดล้อมศึกษา รัฐศาสตร์ สังคมวิทยา ปรัชญา และศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จึงเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ออกแบบมาเพื่อ ส่งเสริมศักยภาพการเป็นพลเมือง ดีให้แก่ ผู้เรียนโดยมีเป้าหมายของการพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ซึ่ง ถือเป็นความรับผิดชอบของทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้

2.2.2 สารการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มี ความเชื่อม สัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับ ตนเองกับ บริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และ ค่านิยมที่ เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่างๆ ไว้ ดังนี้

1. ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของ พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนา ตนเอง และการอยู่ ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาดตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อ สังคมและส่วนรวม

2. หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ระบบการเมืองการปกครองในสังคม ปัจจุบันการ ปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและ ความสำคัญ การเป็นพลเมือง ดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปณิธานค่านิยม ด้านประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพการดำเนิน ชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคม โลก

3. เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหาร จัดการทรัพยากรที่ มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ และการนำหลัก เศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน

4. ประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการ ของ มนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ผลกระทบที่เกิด จาก เหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

5. ภูมิศาสตร์ ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และ ภูมิอากาศของ ประเทศไทย และภูมิภาคต่างๆ ของโลก การใช้ แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่ง ต่างๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับ สภาพแวดล้อมทาง ธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการ พัฒนาที่ยั่งยืน

2.2.3 มาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตน นับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษา พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และ ธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และ ธำรงรักษาไว้ซึ่ง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อดำรงชีวิต อย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความ จำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์ และการ เปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถ วิเคราะห์ ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและ ธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผล ต่อกันและ กันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิ สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการ สร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ ยั่งยืน

2.3 หนังสือเล่มเล็ก

2.3.1. ความหมายของหนังสือเล่มเล็ก

จินตนา ไบกาปี (2542: 6) ให้ความหมายของหนังสือเล่มเล็กว่า คือหนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตรสำหรับให้นักเรียนอ่าน เพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัย และ ความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล

สุภรณ์ สถาพงศ์ (2529: 66-69) หนังสือเล่มเล็กคือ หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตรสำหรับให้นักเรียนอ่าน เพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล การสร้างนิสัยรักการอ่าน ซึ่งจะเป็นทางหนึ่งที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเยาวชนให้เป็นที่พึงปรารถนา โดยอาศัยหนังสือเล่มเล็กเป็นสื่อในกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นเรื่องที่ทำได้ยาก ต้องใช้เวลา วิธีการและความเอาใจใส่จากทุกฝ่าย

อนงค์ศิริ วิชาลัย (2536: 3) ให้ความหมายของหนังสือเล่มเล็กว่า หมายถึงหนังสือที่จัดทำขึ้น โดยนำเนื้อหาส่วนหนึ่งของหลักสูตรมาเขียนขยายความเพื่อให้ความรู้เพิ่มเติมแก่นักเรียนโดยปกติจะ เสนอเรื่องน่ารู้เพียงเรื่องเดียว

จากความหมายข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า หนังสือเล่มเล็ก หมายถึง หนังสือที่จัดทำขึ้นโดยมี เนื้อหาส่วนหนึ่งของหลักสูตร มุ่งให้ความรู้เพิ่มเติมแก่นักเรียนนอกเหนือจากหนังสือที่กระทรวงกำหนดไว้ ซึ่งนักเรียนสามารถเลือกอ่านได้ตามวัย ตามความสนใจ

2.3.2 ลักษณะและประเภทของหนังสือเล่มเล็ก

กระทรวงศึกษาธิการ (ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก, 419/2522) ได้กำหนดประเภท ของหนังสือที่ใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยจำแนกประเภทตามลักษณะของหนังสือดังนี้

1. หนังสือเรียน คือ หนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้ใช้สำหรับการเรียน มีสาระตรง ตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรอย่างถูกต้อง อาจมีลักษณะเป็นเล่ม เป็นแผ่น หรือเป็นชุดก็ได้หนังสือเรียนอาจมี ชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เช่น แบบเรียน แบบสอนอ่าน หนังสืออ่าน หนังสือประกอบการเรียน

2. หนังสือเสริมประสบการณ์ คือ หนังสือที่กระทรวงอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียน แต่มิให้เป็น หนังสือเรียน หนังสือประเภทนี้โรงเรียนควรจัดหาไว้บริการครูและนักเรียนในโรงเรียน โดยคำนึงถึง ประโยชน์ในแง่ของการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ความซาบซึ้งในคุณค่าทางภาษา การเสริมสร้างทักษะและนิสัยรักการอ่าน การเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ตาม หลักสูตรให้กว้างขวางขึ้น สำหรับหนังสือเสริมประสบการณ์ กระทรวงศึกษาธิการ จำแนกประเภทดังนี้

2.1 หนังสืออ่านนอกเวลา คือ หนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ในการเรียน วิชาใดวิชาหนึ่งตามหลักสูตร นอกจากหนังสือเรียนสำหรับให้นักเรียนอ่านนอกเวลาเรียน โดยถือว่า กิจกรรมการเรียนเกี่ยวกับหนังสือนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร

2.2 หนังสือเล่มเล็ก คือ หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อ ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของ แต่ละบุคคล หนังสือประเภทนี้เคยเรียกว่าหนังสืออ่านประกอบ

2.3 หนังสืออุเทศ คือ หนังสือสำหรับใช้ค้นคว้าอ้างอิงเกี่ยวกับการเรียน การเรียบเรียง หนังสือประเภทนี้เป็นเชิงวิชาการ

2.4 หนังสือส่งเสริมการอ่าน คือ หนังสือที่จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เป็นไปในทาง ส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่านให้มากยิ่งขึ้น อาจเป็นหนังสือสารคดี นวนิยาย นิทาน ฯลฯ ที่มีลักษณะไม่ขัดต่อวัฒนธรรม ประเพณี และศีลธรรมอันดีงาม ให้เกิดความรู้มีคติ และมีสาระประโยชน์

2.5 แบบฝึกหัด คือ สื่อการเรียนสำหรับผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อช่วยเสริมให้เกิดทักษะ และความแตกฉานในบทเรียน แบบฝึกหัดที่ใช้ในโรงเรียนได้นั้น กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนด

จินตนา ไบกาซูยี (2534: 24) แบ่งประเภทหนังสือสำหรับเด็กออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. หนังสือเรียน ซึ่งใช้เรียนในโรงเรียน มุ่งให้ความรู้ตามหลักสูตรเป็นหลักใหญ่
2. หนังสืออ่านทั่วไป ที่มีใช้หนังสือเรียน ซึ่งมุ่งหมายให้ความรู้หรือความเพลิดเพลินอย่างใด อย่างหนึ่งหรือให้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลินควบคู่กันไป แบ่งออกได้หลายลักษณะ เช่น หนังสือ ภาพ หนังสือภาพประกอบเรื่อง นิทาน นิยาย สารคดีประเภทต่าง ๆ

3. นิตยสาร วารสารและการ์ตูน ซึ่งเป็นหนังสือที่มุ่งหมายให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินและ สาระความรู้ควบคู่กันไป โดยมีเนื้อหาเป็นเรื่องสั้น ๆ อาจจบในตัวเอง ในฉบับเดียวกัน หรือต่อเนื่องตอนๆ ในแต่ละฉบับก็ได้

หนังสือเล่มเล็ก มีลักษณะทั่ว ๆ ไปเหมือนกับแบบเรียนที่กระทรวงกำหนดไว้ หากมีลักษณะพิเศษบางประการที่แปลกออกไป เช่น ภาพประกอบ ขนาดรูปเล่ม ขนาดตัวอักษร รวมทั้ง วัตถุประสงค์หลักของหนังสือเล่มเล็กคือเป็นไปในทางส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่านและมี นิสัยรักการอ่านให้มากยิ่งขึ้น

2.3.3 จุดมุ่งหมายในการสร้างหนังสือเล่มเล็ก

หนังสือเล่มเล็กเป็นสื่อการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง ที่กรมวิชาการส่งเสริมให้หน่วยงานทั้ง ภาครัฐและเอกชน จัดทำเพิ่มเติมโดยมีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรและท้องถิ่นของตนเพื่อให้ผู้เรียนมี ความรู้กว้างขวางออกไป และมีโอกาสได้อ่านหนังสือที่มีสาระนอกเหนือจากการอ่านหนังสือแบบเรียนที่ หลักสูตรกำหนดไว้ ณรงค์ ทองปาน (2526: 72-73) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างหนังสือเล่มเล็กสามารถ สรุปได้ ดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก
 2. เพื่อให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้รับความสุขใจ และอ่านหนังสือได้แตกฉาน
 3. เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ให้เด็กรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และศึกษาหาความรู้ด้วย ตนเอง ความสนใจและพอใจของผู้อ่าน
 4. ให้ความรู้และปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามของสังคมให้แก่เด็กตามวัย เพื่อจะได้เติบโตขึ้น เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต
- จุดมุ่งหมายหลักในการสร้างหนังสือเล่มเล็ก คือเพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านส่งเสริม จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ ให้เด็กได้รับความรู้ ความสนุกสนานนอกเหนือจากตำราหรือแบบเรียน ในห้องเรียนมากยิ่งขึ้น

2.3.4 บทบาทหน้าที่และประโยชน์ของหนังสือเล่มเล็ก

1. ส่งเสริมความรู้
2. ส่งเสริมสติปัญญา
3. ส่งเสริมเจตคติที่เหมาะสม
4. ส่งเสริมความเข้าใจ
5. ส่งเสริมการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

นอกจากนี้ บันลือ พฤกษ์วัน (2521: 58-59) ให้ความสำคัญของหนังสือเล่มเล็กไว้ดังนี้

1. เรียนทุกวิชา ไม่ว่าวิชาอะไร ไม่อาจสนองความต้องการ ในด้านความเข้าใจความหมายของ เรื่องราว บางเรื่องได้กว้างขวางพอ หนังสือเล่มเล็ก ย่อมช่วยขยายประสบการณ์ได้มากกว่า ทั้งยังมี ภาพประกอบ ช่วย ให้เข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น
2. เฉพาะแบบเรียนภาษาไทย ไม่สามารถจะซ้ำคำ มีประโยคตัวอย่าง ตลอดจน เรื่องราวได้ เพียงพอ หนังสือเล่มเล็กย่อมช่วยในการซ้ำคำ ลักษณะประโยค การใช้คำและความหมายของคำ อรรถรสของคำศัพท์ ต่าง ๆ ได้ดี
3. หนังสืออ่านเล่มเล็ก มักจัดทำเพื่อความมุ่งหมายเฉพาะส่วน ย่อมที่จะช่วยเน้นขยายและเป็น เรื่องราว ช่วยให้เกิดเพลิน สร้างนิสัยรักการอ่านได้มากกว่าแบบเรียน
4. หนังสือเล่มเล็ก ย่อมสามารถสนองความต้องการ การฝึกทักษะ ซึ่งเด็กจะใช้เวลาอ่าน อย่างมีอิสระทั้ง ในห้องเรียน ห้องสมุด เป็นการส่งเสริมลักษณะนิสัยรักการค้นคว้า และพัฒนาการอ่านได้ มากกว่า
5. หนังสือเล่มเล็กที่เป็นเรื่องราว ย่อมช่วยขัดเชยความรู้สึก ความบกพร่องทางด้านจิตใจ ของเด็กผู้อ่าน เป็นรายกรณี เช่น เด็กที่ขาดความอบอุ่นจากทางบ้านได้รับการทารุณข่มขู่กดขี่ ก็ สามารถจะหาส่วน ขัดเชยทดแทนได้จากเรื่องราวที่อ่านด้วยความอบอุ่น ความมั่นคงทางจิตใจ ความ เมตตากรุณาและเสริมสร้าง คุณธรรมได้เป็นอย่างดี และดีกว่าแบบเรียนทั่วไป ซึ่งไม่สามารถเขียนทำนอง หนังสือเล่มเล็กได้

จารุณี ยอดกัณหา (2540; 26) ให้ความสำคัญและประโยชน์ของหนังสือเล่มเล็กไว้ว่า หนังสือเล่มเล็กนั้น จะเป็นการเพิ่มเติมความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ในหนังสือแบบเรียนไม่มี ทั้งยังเป็นการช่วยให้เกิดความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน และเป็นการเสริมความรู้ที่เรียนให้กว้างขวางเป็นการ ช่วยนักเรียนที่เรียนอ่อนให้ได้ความรู้เพิ่มและทำให้เด็กที่เก่งมีความรู้มากขึ้น เป็นการพัฒนาการอ่านตาม ความสามารถของเด็กแต่ละคน และยังเป็นการชดเชยความรู้สึกต่าง ๆ ในส่วนที่เด็กขาดได้ด้วย พร้อม ทั้งยังเป็นการให้อิสระแก่ผู้อ่านในการที่จะเลือกหนังสือไปอ่านตามความสามารถและความเหมาะสมกับ วัยของตนเองซึ่งจะเป็นการเพิ่มคุณค่าแก่นักเรียนเองด้วยให้มีความคิดคำนึงมากขึ้น มีจินตนาการมากขึ้นอยากรู้ อยากเห็นเกี่ยวกับธรรมชาติของคน นก สัตว์และต้นไม้ สนใจเรื่องเกี่ยวกับชีวิตและ สิ่งแวดล้อม

หนังสือเล่มเล็กเป็นสื่อสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ใน หนังสือแบบเรียนไม่มี ช่วยให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน พัฒนาทักษะการอ่านได้ดียิ่งขึ้น มีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน อันจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สติปัญญาได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นอีกด้วย

2.3.5 การเขียนหนังสือเล่มเล็ก

อนงค์ศิริ วิชาลัย (2536: 40) แนะนำเทคนิควิธีการเขียนเรื่องสำหรับเด็กไว้ดังนี้

1. ชื่อเรื่อง ต้องสะดุดตา ได้รับความสนใจ มีความหมายสอดคล้องกับเรื่อง
2. ตัวละคร ต้องให้สมจริงสมจัง สมวัยของเด็ก
3. ฉาก ควรเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง มีการบรรยายฉากบ้างเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ
4. เนื้อเรื่อง ควรมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ถูกต้องตามเนื้อหาสาระ ให้ความรู้ให้คติสอนใจต้อง กระชับรัดไม่เยิ่นเย้อ ดำเนินเรื่องไปตามลำดับขั้นตอนของเหตุการณ์
5. ภาษาที่ใช้ ควรพิจารณาว่าจะใช้ภาษาร้อยแก้ว หรือร้อยกรอง ควรใช้ภาษาง่าย ๆ สุภาพ เหมาะสมกับวัยและระดับชั้น เขียนให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของการใช้ภาษาไทย
6. ลักษณะภาพประกอบ ควรมีลักษณะดังนี้
 - 6.1 ภาพที่มีลักษณะง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน
 - 6.2 ภาพที่แสดงการกระทำและการผจญภัย
 - 6.3 ควรใช้ภาพสีมากกว่าภาพขาวดำ
 - 6.4 ควรใช้ภาพใหญ่ ๆ มากกว่าภาพเล็ก
 - 6.5 ภาพประกอบควรมีคำบรรยาย
7. ขั้นตอนในการสร้างหนังสือสำหรับเด็ก
 - 7.1 ศึกษาหลักสูตรและเอกสารหลักสูตรให้เข้าใจ กำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขต ของเนื้อหา

7.2 ศึกษาค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ให้ได้รายละเอียด

7.3 กำหนดลักษณะการเขียนว่าจะเขียนหนังสืออ่านในลักษณะใด เช่น หนังสือ สารคดี นิทาน นิยายเกี่ยวกับสัตว์ ฯลฯ

7.4 กำหนดแนวคิดหรือสารัตถะของเรื่อง

7.5 กำหนดเค้าโครงเรื่องตั้งแต่ตอนเริ่มต้น ตอนกลางเรื่องและตอนจบเรื่อง

7.6 กำหนดชื่อเรื่องให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

7.7 ดำเนินการเขียนตามวัตถุประสงค์และขอบเขตของเนื้อหา

7.8 อ่านทบทวน ตรวจสอบความถูกต้อง ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจเนื้อหาและปรับปรุงแก้ไข

ถวัลย์ มาตจรัส (2539: 77-80) อธิบายเรื่องการเขียนหนังสือเล่มเล็กไว้ว่า พื้นฐานในการเขียนหนังสือเล่มเล็กนั้น ใช้พื้นฐานเดียวกับการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน ต่างกันอยู่บ้าง เล็กน้อย ตรงที่หนังสือส่งเสริมการอ่านโดยทั่ว ๆ ไปจะมีเรื่องของจินตนาการเข้ามาเกี่ยวข้องและใช้วิธีใน รูปของบันเทิงคดี ที่มีความสนุกสนานได้อย่างเต็มที่ ส่วนหนังสือเล่มเล็กส่วนใหญ่จะเน้นเนื้อหา สาระ กลวิธีการเขียนเคร่งขรึม โดยใช้กลวิธีการเขียนในรูปของสารคดีเป็นหลักสารคดี คืองานเขียนที่ ยึดถือเรื่องราวจากความเป็นจริงนำมาเขียน เพื่อมุ่งแสดงความรู้ความจริง พรรศนะความคิดเห็นเป็นหลัก ด้วยการจัดระเบียบความคิดในการนำเสนอ ผสมผสานกับศิลปะในการถ่ายทอดต่อการสนใจใฝ่รู้ของ ผู้อ่านเพื่อเกิดคุณค่าทางด้านปัญญา ในการเขียนหนังสือเล่มเล็ก โดยใช้วิธีการเขียนในรูปของสารคดี ต้องมีองค์ประกอบของ การเขียนสารคดีดังนี้

1. เนื้อหา

สารคดีมีรูปแบบการเขียนที่เป็นลักษณะเฉพาะ เรื่องสั้น หรือนวนิยายจะผสมผสานระหว่าง จินตนาการ กับเนื้อหาสาระที่อิงความจริงบ้าง ใช้ภาษาหลากหลาย แต่สารคดีจะต้องมีที่มาจากเรื่องจริง ไม่ใช่จินตนาการ การเขียนสารคดีจึงต้องยึดหลักดังนี้

1.1 เป็นงานเขียนที่มุ่งแสดงข้อมูล

1.2 ให้ความรู้แก่ผู้อ่าน

1.3 สาระและเรื่องราวสามารถตรวจสอบได้

1.4 มีแง่คิดต่อผู้อ่านประเด็นใดประเด็นหนึ่ง

2. ภาษาสารคดี

สารคดีมีรูปแบบภาษาที่แตกต่างจากงานบันเทิงคดี ซึ่งปกติการเขียนสารคดีจะใช้ภาษาที่เป็น แบบแผน เป็นหลักในการเขียนวิธีตรวจสอบว่า ใช้ภาษาอย่างไรเรียกว่า ภาษาที่เป็นแบบแผนนั้น สามารถตรวจสอบได้ ดังนี้

2.1 เป็นคำสุภาพ

2.2 ใช้ภาษาที่มีศักดิ์ของคำในระดับเดียวกันไม่น่าภาษาแสดงเข้ามาปะปนในงานเขียน

2.3 ไม่มีการตัดหรือลดทอนรูปประโยค

2.4 น้ำเสียงของคำจะมีลักษณะเคร่งขรึม เป็นกลางไม่ตลกขบขัน เยาะเย้ยถากถาง

2.5 ภาษาจะไม่แสดงออกถึงความรุนแรง

2.6 หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาที่เป็นโวหาร ยืดเยื้อ

2.7 มีความเคร่งครัด และรักษามาตรฐานของภาษา เมื่อจะเขียนสารคดีควรเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมกับประเภทของงานเขียนด้วย และพึงระวังอยู่ เสมอว่า งานเขียนที่เป็นแบบแผนนั้น มิได้หมายถึงภาษาที่แข็งกระด้าง ถึงจะเป็นภาษาที่เป็นแบบแผน ก็ สามารถทำให้นุ่มนวลน่าอ่านได้ด้วยสำนวนภาษาของเรา

3. ภาพประกอบ

งานเขียนประเภทสารคดีต้องมีภาพประกอบ เพราะภาพถ่ายจะช่วยเสริมเนื้อหาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และยังช่วยให้ผู้อ่านมีความรู้สึกว่าได้รับรู้เรื่องราวดังกล่าวนั้นด้วยตนเองเพื่อให้งานเขียนมีความสมบูรณ์ น่าเชื่อถือยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นการเรียกร้องความสนใจจากผู้อ่าน ภาพที่ถ่ายควรมีลักษณะดังนี้

3.1 เสริมให้เนื้อหาเด่นชัดยิ่งขึ้น

3.2 ภาพกับเนื้อหาเป็นเรื่องเดียวกัน

3.3 เป็นภาพถ่ายเรื่องราวจากแหล่งข้อมูลโดยตรง หรือก็อปปีมาจากภาพในอดีตที่ เกี่ยวข้องกับเนื้อหา

3.4 มีมุมถ่ายหลาย ๆ มุม ทั้งมุมกว้าง (เพื่อแสดงเรื่องราว) และมุมแคบ (เพื่อเน้น ความสำคัญ) มุมสูง (เพื่อให้ภาพแปลกตา) มุมต่ำ (เพื่อแสดงให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่)

3.5 ถ้าใช้ภาพเขียนประกอบ ต้องเขียนถูกต้องตามความเป็นจริง

3.6 มีคำบรรยายภาพที่ถูกต้องชัดเจน

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2527: 4-21) กล่าวถึงขั้นตอนการทำหนังสือสำหรับเด็ก ดังนี้

1. ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการทำหนังสือ จากหนังสือที่ดีสำหรับเด็ก เพื่อดูแนวทางจัดทำ หนังสือ ทั้ง โครงเรื่อง แก่นของเรื่อง วิธีเขียน ภาษาที่ใช้ ลักษณะดีเด่นและจุดบกพร่องของหนังสือแต่ละ เล่ม และศึกษา ผลงานของนักเขียนหนังสือสำหรับเด็กที่มีชื่อเสียง

2. เขียนโครงเรื่อง (Plot) เนื้อเรื่อง ตั้งชื่อเรื่อง กำหนดแก่นของเรื่อง เมื่อเขียนเสร็จแล้วอาจ นำไปเล่า หรือไปให้เด็กอ่าน เพื่อจะได้ทราบความคิดเห็นของเด็กว่าชอบหรือไม่ชอบเพียงใดถ้าเด็กชอบก็ แสดงว่าเรื่องที่ เขียนน่าจะใช้ได้ และถ้าเด็กไม่ชอบก็ให้เด็กวิจารณ์แล้วนำไปแก้ไขการเขียนบทสคริปต์ (Script) เป็นการนำ เรื่องราวที่ได้จากเค้าโครงเรื่องหรือเนื้อเรื่องย่อมาเขียนบอกขั้นตอนของเนื้อเรื่องและ รูปภาพ โดยบอกแต่ละ หน้าของหนังสือตั้งแต่หน้าปก ใบบรองปกหน้า

3. ปกใน จนถึงหน้าสุดท้ายจะมีภาพและคำบรรยายอย่างไรบ้าง เป็นภาพเกี่ยวกับอะไรและคำ บรรยาย จะเขียนอย่างไร อยู่ส่วนใดของหน้าหนังสือ เริ่มตั้งแต่หน้าปกเป็นต้นไป

4. การทำดัมมี่ คือ การทำหนังสือจำลองสำหรับเด็กที่จะทำขึ้นมา อาจจะทำเป็นเล่มเล็กๆก็ได้ แล้วนำ รายละเอียดจากบทสคริปต์มาเขียน และวาดรูปลงไปทีดัมมี่ตั้งแต่ปกจนถึงหน้าสุดท้ายวาดภาพ และเขียนคำ บรรยายให้กับบทสคริปต์ สำหรับการวาดภาพนั้น ถ้าวาดไม่ได้ก็ให้เขียนเป็นวงกลมแทน และบอกว่าเป็นภาพ อะไรก็ได้

5. การทำรูปเล่ม คือ การทำหนังสือจริง ๆ ได้แก่ การวาดภาพ คำบรรยาย รวมทั้งการวางหน้า การจัด ภาพของหนังสือให้เหมาะสม โดยดูจากดัมมี่ สำหรับขนาดของรูปเล่ม มีหลายชนิดที่นิยม คือ ขนาดเล็ก 13x18.5 เซนติเมตร หรือ 16 หน้ายก ขนาดกว้าง 14.6x21 เซนติเมตรหรือ 16 หน้ายกใหญ่ ลักษณะรูปเล่มจะ วางในแนวนอนหรือแนวตั้งก็ได้ การเย็บเล่มจะเย็บจากตรงกลาง หนังสือ หรือเย็บข้าง

6. การตั้งชื่อเรื่องที่น่าสนใจ น่าตื่นเต้น น่าติดตามและทำให้เขาได้ว่าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร รู้จักใช้ ถ้อยคำสำนวนที่เด็กติดใจ ซึ่งเป็นกลวิธีหรือเทคนิคหนึ่งต้องตั้งชื่อให้เด็กเกิดภาพพจน์

ถวัลย์ มาศจรัส (2539; 41 - 42) ได้แนะนำและให้เริ่มปฏิบัติตามขั้นตอนด้วยคำถามต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ปัจจุบันสอนกลุ่มประสบการณ์อะไร

ขั้นที่ 2 จะเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านขั้นใด

ขั้นที่ 3 เขียนเรื่องอะไร แล้วตอบคำถามเหล่านี้ให้ได้ว่าเขียนทำไม เพื่ออะไร เนื้อหาเป็นอย่างไร สารที่ได้ คืออะไร รูปแบบการเขียนเป็นอย่างไร ร้อยแก้วหรือร้อยกรอง

ขั้นที่ 4 หาข้อมูลจากที่ไหน

ขั้นที่ 5 วางแผนการเขียนไว้อย่างไร

ขั้นที่ 6 จะลงมือเขียนเมื่อไร และกำหนดจะให้แล้วเสร็จเมื่อใด

ขั้นที่ 7 ลงมือเขียน

ทั้ง 7 ขั้นตอนคือ จุดเริ่มต้นที่ครูจะต้องจัดระเบียบไว้เพื่อให้การปฏิบัติมีแบบแผนทั้งยังเป็นการ สร้างวินัย ให้กับตนเองอีกด้วย

จากข้อความข้างต้นจึงสรุปได้ว่า ขั้นตอนในการสร้างหนังสือสำหรับเด็ก ผู้สร้างต้องบอกได้ว่า ต้องการ สร้างหนังสือเล่มเล็กในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใด เพื่อจะได้จำกัดวงในการทำผลงานหนังสือ ส่งเสริมการอ่านให้ แคบเข้า และตัดสินใจได้ง่ายยิ่งขึ้น การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านหรือเล่มเล็ก ต้องคำนึงถึงวัยของนักเรียน และ จิตวิทยาของนักเรียน เพื่อให้หนังสือที่สร้างขึ้นมีความ เหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ภาพประกอบ รูปเล่ม ขนาด สี สัน สำนวนภาษาที่ใช้ หนังสือเล่มเล็กนั้นจึง จะมีประสิทธิภาพมากที่สุด

2.3.6 การประเมินคุณค่าของหนังสือเล่มเล็ก

วิริยะ สิริสิงห์ (2524: 82) กล่าวถึงหลักการประเมินคุณค่าหนังสือเด็ก ควรพิจารณาดังนี้

1. มีจุดคิดที่แน่นอน
2. คำโครงเรื่องติดต่อกันจนเด็กติดตามได้อย่างสนุกสนาน
3. สำนวน ภาษา สำคัญมาก ควรให้ถูกต้องมีศิลปะการเขียนและเขียนได้ตรงรสนิยมของเด็ก
4. การจัดรูปเล่มเหมาะสมสวยงามดี
5. ภาพประกอบถือว่าสำคัญที่สุดจะขาดไม่ได้ และภาพจะต้องตรงกับเนื้อเรื่อง
6. ตรงตามความสนใจ ความนิยมและพื้นความรู้ของเด็กในแต่ละระดับ ถวัลย์ มาศจรัส (2539, 88-89)

เสนอแนวทางการประเมินคุณค่าหนังสือเด็ก ไว้ดังนี้

1. โครงเรื่อง จะพิจารณาว่าผู้เขียนได้กำหนดเค้าโครงเรื่องไว้เป็นเอกภาพหรือไม่มีการเปิดเรื่อง ดำเนินเรื่อง และปิดเรื่องดีเพียงไร ถ้าวางโครงเรื่องสับสนคุณค่าจะต่ำลง แต่ถ้าหากวางโครงเรื่องให้มีปม การต่อสู้ขัดแย้ง ยกย่อนจนน่าติดตามแล้ว ถือได้ว่าการวางโครงเรื่องนั้นมีความลงตัว
2. การเปิดเรื่อง คือการเริ่มต้นในฉากแรกของเรื่องได้อย่างน่าติดตาม
3. แก่นเรื่อง กระชับชัดเจนให้ความคิดรวบยอดแก่เด็กได้ตรงเป้าหมายหลังจากการอ่านเนื้อหาจบ ในขณะที่โครงเรื่อง จะเป็นการกำหนดเรื่องราวที่เกิดขึ้นว่ามีอะไรบ้าง แต่แก่นเรื่องจะเป็นตัวกำหนดว่า เรื่องราวที่เกิดขึ้นนั้นให้สาระอะไรแก่คนอ่าน
4. การดำเนินเรื่อง ต้องชวนติดตามทำให้ผู้อ่านอยากรู้อยากเห็น คิดการณ์ตาม คาดหวังตามไป ในขณะที่อ่าน
5. ฉาก หนังสือเด็กจะต้องมีฉากที่ชัดเจน เช่น ในป่า ขุนเขา ริมทะเล ในทะเล ฉากจะมีส่วน เสริมเรื่องราวในเนื้อหาให้โดดเด่นขึ้น และตัวฉากจะช่วยทำให้หนังสือสวยงามเมื่อวาดภาพประกอบแล้ว
6. บทบรรยายและคำสนทนา จะต้องตรงเป้าหมาย ให้ภาพ ให้ความรู้สึก ตัวละคร มีจำนวน เหมาะสมกับเนื้อหา มีบุคลิกที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดการเปรียบเทียบได้ง่ายขึ้น
7. ท่วงทำนองเขียน มีลีลาสำนวนที่แสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดที่เหมาะสมกับเรื่องที่เขียน
8. ภาพประกอบ ต้องได้รับการจัดวางอย่างสมดุล สื่อเรื่องราวได้ตรงเนื้อหา มีเทคนิคใหม่ๆ สีสันสดใส ตื่นตาตื่นใจ
9. การปิดเรื่อง เป็นการจบเรื่องที่คลี่คลายปมปัญหา ปมความขัดแย้ง ทั้งหมดอย่างกระจ่างชัด ให้ข้อคิดให้คติโดยไม่ต้องบอกว่า นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า แต่อย่างไร โดยให้ตัวละครและเนื้อหาเป็นผู้ แสดงพฤติกรรมทั้งหมดออกมา

ปราณี เชียงทอง (2526: 78-79) ได้กล่าวถึงหลักการประเมินคุณค่าหนังสือสำหรับเด็กว่าต้อง พิจารณาดังต่อไปนี้

1. ฉากต้องชัดเจน น่าเชื่อถือ ถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์และชีวประวัติ

2. ฉากของเรื่องต้องตรงความเป็นจริง
3. การดำเนินเรื่องต้องสอดคล้องกับเหตุการณ์และเรื่องราวต่าง ๆ ในเนื้อเรื่องเป็นอย่างดี
4. ตัวละครต้องสมจริง น่าเชื่อถือ และเป็นไปตามธรรมชาติของคนจริง ๆ และต้องมีตัวละครที่ เด็กสามารถลอกเลียนแบบได้
- 5.เค้าโครงเรื่อง ควรให้มีข้อขัดแย้ง มีปัญหา มีฝ่ายตรงข้ามและการสิ้นสุดแห่งปัญหาหรือข้อ ขัดแย้งในที่สุด
6. แนวคิดของเรื่อง ไม่ควรเป็นเรื่องลึกลับหรือซับซ้อน ควรเป็นเรื่องง่าย ๆ ในชีวิตประจำวัน ตามประสบการณ์ของเด็ก
7. แนวการเขียน ควรเป็นเรื่องที่ง่ายเหมาะแก่การทำความเข้าใจเรื่องของเด็ก การใช้ ถ้อยคำสำนวน และคำศัพท์ต่าง ๆ เหมาะกับวัยและประสบการณ์ของเด็ก
8. รูปเล่มและภาพประกอบ รูปเล่มควรจะเหมาะสมมือ สะดวกต่อการหยิบถือของเด็กลักษณะ รูปเล่มภายนอกดึงดูดใจเด็กเป็นสำคัญ ความหนาและความใหญ่เกินของหนังสือไม่เป็นที่ถูกใจเด็ก กระดาษมีคุณภาพดี ขนาดตัวหนังสือต้องพอเหมาะกับวัยและสายตาของเด็ก มีความชัดเจนไม่เลอะ เลือน การเว้นวรรคตอนต้องถูกต้อง สะกดการันต์ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ภาพประกอบควรเป็น ภาพสี ลักษณะเป็นภาพง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน และเป็นภาพที่แสดงการกระทำและความเคลื่อนไหว คุณภาพ ในการพิมพ์ การเข้าเล่มและการจัดหน้า เป็นส่วนสำคัญมากสำหรับหนังสือเด็ก การเย็บเล่มต้องคงทน ถาวร ควรเป็นปกแข็งหรือปกที่ใช้กระดาษมีคุณภาพดี การจัดหน้าควรให้มีที่ว่างเพื่อเป็นการพักสายตา ของเด็ก

หทัย ดันหยง (2529, 91-95) ให้หลักเกณฑ์ในการประเมินคุณค่าและการวิเคราะห์เนื้อหา หนังสือสำหรับไว้ดังนี้

1. โครงเรื่อง ควรเป็นการถ่ายทอดสิ่งที่เกิดจากเค้าโครงที่มีจินตนาการ ประสบการณ์ชีวิตที่ได้ ผ่านพบ สิ่งที่น่าประทับใจที่เกิดขึ้นในชีวิต เรื่องราวที่มีเค้าเดิมมาปรับปรุงแต่ง อุบัติการณ์ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และเหตุฉุกเฉิน หรือบันดลใจต่าง ๆ เป็นเนื้อหาให้ดำเนินเรื่องซึ่งมีตัวละครแสดงบทบาทอยู่ในเหตุการณ์ด้วยสภาพชีวิตที่มีข้อคิด เนื้อหาสาระ ปมปัญหา มโนทัศน์ เข้มข้นหรือคลี่คลายไปสู่ จุดสิ้นสุดของเรื่องเพื่อสร้างให้สนุกและจบลงด้วยผลอย่างใดอย่างหนึ่ง

2. สาระแนวคิด คือแก่นแท้ของเรื่องนั้น ๆ ว่าเป็นเรื่องอะไร เกี่ยวกับใครสภาพอย่างไรและให้ แนวคิดอะไร แก่นของเรื่องประกอบด้วยแก่นแห่งทรรศนะ อารมณ์ พฤติกรรมและสภาพเหตุการณ์ ซึ่งมี แนวโน้มไปตามลักษณะปรัชญาชีวิตของผู้เขียน เป็นคตินิยม เช่น จิตนิยม สังคมนิยมวัตถุนิยม เป็นต้น สาระแนวคิดในหนังสือสำหรับเด็ก ควรมีลักษณะตรงไปตรงมา ไม่ซับซ้อน มุ่งเน้นมโนทัศน์เดียว และ จะต้องมิจุดประสงค์ที่จะพัฒนาเด็กทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย

จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปหลักในการประเมินค่าของหนังสือเล่มเล็ก ได้ดังนี้

1. หนังสือเล่มเล็กที่ดี ควรมีความเหมาะสมกับวัยของเด็กหรือผู้อ่าน เรื่องราวที่เด็กควร อ่านและไม่ควรอ่านนั้นขึ้นอยู่กับวัย ส่วนหนึ่งควรสนองความต้องการของเด็กด้วย
2. สารประโยชน์ที่เด็กผู้อ่านควรได้รับ หาได้อยู่ที่เด็กฝึกทักษะการอ่านอย่างเดียวไม่ เด็กควรได้ แนวคิด แนวประพฤติปฏิบัติและอื่น ๆ เช่นกัน
3. เพื่อความประหยัด ถ้าเลือกหนังสือดี เลือกได้ถูก นอกจากประโยชน์คุ้มค่าแล้ว ช่วยประหยัด การใช้จ่ายอีกด้วย

2.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.4.1 ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กู๊ด (Good. 1973: 103) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ที่ได้รับหรือทักษะที่พัฒนามาจากการเรียนในสถานศึกษาโดยปกติวัดจากคะแนนที่ครู เป็นผู้ให้หรือจากแบบทดสอบ หรืออาจรวมทั้งคะแนนที่ครูเป็นผู้ให้และคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบ

เกตุแก้ว ลาวัญยวุฒิ (2534: 46) ให้ความหมายไว้ว่า คุณลักษณะ และความสามารถของบุคคล อันเกิดจากการเรียน การสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจาก การฝึกอบรม หรือจากการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ จึงเป็นการตรวจสอบความสามารถ หรือความสัมฤทธิ์ผล ของบุคคลว่าเรียนรู้แล้วเท่าไร มีความสามารถชนิดใด

ไคแซงค์ อาร์โนลด์; และไมลี (สิริวรรณ พรหมโชติ, 2542: 17; อ้างอิงจาก Kyseak, Arnold; & Meltd. 1972: 6) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ไว้ว่า หมายถึง ขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการทำงานที่ ต้องอาศัยความพยายามอย่างมากซึ่งเป็นผลมาจากการกระทำที่ต้องอาศัยความสามารถทั้งทางร่างกายและสติปัญญา ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการเรียนโดยอาศัย ความสามารถเฉพาะตัวของบุคคล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอาจได้มาจากกระบวนการที่ไม่ต้องอาศัยการ ทดสอบ เช่น การสังเกต การตรวจการบ้านหรืออาจได้ในรูปแบบของเกรดจากโรงเรียนซึ่งต้องอาศัย กระบวนการที่ซับซ้อนและระยะเวลา นานพอสมควรหรืออาจได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนทั่ว ๆ ไป

จำนง พรายแยมแซ (2531; 9) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จในเชิง วิชาการที่เด็กสามารถจดจำเนื้อหา เรื่องราวต่าง ๆ ได้มากน้อยเพียงใด นำความรู้ไปใช้ได้ถูกต้องหรือไม่ และรวมถึงสมรรถภาพทางสติปัญญาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้

ไพศาล หวังพานิช (2532: 127) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึง คุณลักษณะและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการฝึกอบรม หรือจากการสอน จึงเป็นการ ตรวจสอบความสามารถ หรือความสัมฤทธิ์ผลของบุคคลว่าเรียนรู้แล้วเท่าไร มีความสามารถชนิดใด

ภพ เลหาไพบุลย์ (2537: 295) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า คือ พฤติกรรม ที่แสดงออกถึงความสามารถในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้จากที่ไม่เคยกระทำได้หรือกระทำได้น้อยกว่า ก่อนที่จะมีการเรียนรู้ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้

ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ (2543) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนว่าเป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้ของนักเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว ซึ่งมักจะเป็นข้อคำถามให้ นักเรียนตอบด้วยกระดาษและดินสอ (Paper and Pencil Test) กับให้นักเรียนปฏิบัติจริง

วรรณิ โสมประยูร (2537: 262) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า หมายถึง ความสามารถหรือพฤติกรรมของนักเรียนที่เกิดจากการเรียนรู้ซึ่งพัฒนาขึ้น หลังจากได้รับการอบรมสั่ง สอนหรือฝึกฝนโดยตรง

สาคร ธรรมศักดิ์ (2541: 135) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ หมายถึงคุณลักษณะและความสามารถของ บุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์ การเรียนรู้ที่เกิด จากการฝึกอบรม หรือจากการสอบ การวัดผลสัมฤทธิ์จึงเป็นการตรวจสอบความสามารถ หรือความ สัมฤทธิ์ผลของบุคคลว่าเรียนรู้แล้ว

อัจฉรา สุขารมณ์; และอรพินทร์ ชูชม (2530: 10) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จที่ได้จากการทำงานที่ต้องอาศัยความพยายามจำนวนหนึ่งซึ่งอาจเป็นผลมาจากการกระทำที่ อาศัยความสามารถทางร่างกายหรือสมอง ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นขนาดของความสำเร็จที่ ได้จากการเรียนที่อาศัยการทดสอบ เช่น จากการสังเกตหรือการตรวจการบ้าน หรืออาจอยู่ในรูปของ เกรดที่ได้มาจากโรงเรียน ซึ่งต้องอาศัยกรรมวิธีที่ซับซ้อนและช่วงเวลาในการประเมินอันยาวนาน หรือ อีกริธีหนึ่งอาจวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป

2.4.2 ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ภัทรา นิคมานนท์ (2540: 61-68) กล่าวถึงประเภทของแบบทดสอบด้านพุทธิพิสัย ว่า โดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แบบทดสอบอัตนัย หมายถึง แบบทดสอบที่ถามให้ตอบยาวๆ แสดงความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวาง ประเภทที่สองคือ แบบทดสอบปรนัย หมายถึง แบบทดสอบ ประเภทถูก - ผิด จับคู่ เต็มคำ และเลือกตอบ โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนกประเภทของแบบทดสอบ ได้แก่

1. จำแนกตามกระบวนการในการสร้าง จำแนกได้เป็น 2 ประเภทคือ

1.1 แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเฉพาะคราวเพื่อใช้ ทดสอบผลสัมฤทธิ์ และความสามารถทางวิชาการของเด็ก

1.2 แบบทดสอบมาตรฐาน เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นด้วยกระบวนการหรือวิธีการที่ ซับซ้อน มากกว่าแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น เมื่อสร้างขึ้นแล้วมีการนำไปทดลองสอบ และนำผลมา วิเคราะห์ด้วยวิธีการ ทางสถิติ เพื่อปรับปรุงให้มีคุณภาพดี มีความเป็นมาตรฐาน

2. จำแนกตามจุดมุ่งหมายในการใช้ประโยชน์ จำแนกได้เป็น 2 ประเภทคือ

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หมายถึงแบบทดสอบที่ใช้วัดปริมาณความรู้ ความสามารถ ทักษะ เกี่ยวกับด้านวิชาการที่ได้เรียนรู้ว่ามีมากน้อยเพียงใด

2.2 แบบทดสอบความถนัด เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถที่เกิดจากการสะสม ประสบการณ์ ที่ได้เรียนรู้มาในอดีต

3. จำแนกตามรูปแบบคำถามและวิธีการตอบ จำแนกได้เป็น 2 ประเภทคือ

3.1 แบบทดสอบอัตนัย มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้สอบได้ตอบยาว ๆ แสดงความคิดเห็น อย่างเต็มที่

3.2 แบบทดสอบปรนัย เป็นแบบสอบถามที่ถามให้ผู้สอบตอบสั้น ๆ ในขอบเขตจำกัด คำถามแต่ละ ข้อวัดความสามารถเพียงเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงเรื่องเดียว ผู้สอบไม่มีโอกาสแสดงความ คิดเห็นได้อย่าง กว้างขวางเหมือนแบบทดสอบอัตนัย

4. จำแนกตามลักษณะการตอบ จำแนกได้เป็น 3 ประเภทคือ

4.1 แบบทดสอบภาคปฏิบัติ เช่น ข้อสอบวิชาพลศึกษา ให้แสดงท่าทางประกอบเพลง วิชาประดิษฐ์ ให้ประดิษฐ์ของใช้ด้วยเศษวัสดุ การให้คะแนนจากการทดสอบประเภทนี้ครูต้องพิจารณา ทั้งด้านคุณภาพของ ผลงาน ความถูกต้องของวิธีปฏิบัติรวมทั้งความคล่องแคล่ว และปริมาณของผลงานด้วย

4.2 แบบทดสอบเขียนตอบ เป็นแบบทดสอบที่ใช้การเขียนตอบทุกชนิด

4.3 แบบทดสอบด้วยวาจา เป็นแบบทดสอบที่ผู้สอบใช้การโต้ตอบด้วยวาจา

5. จำแนกตามเวลาที่กำหนดให้ตอบ จำแนกได้ 2 ประเภท

5.1 แบบทดสอบวัดความเร็ว เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดทักษะความคล่องแคล่วในการ คิดความ แม่นยำในความรู้เป็นสำคัญ มักมีลักษณะค่อนข้างง่าย แต่ให้เวลาในการทำข้อสอบน้อย ผู้สอบ ต้องแข่งขันกัน ตอบ ใครที่ทำเสร็จก่อนและถูกต้องมากที่สุดถือว่ามีประสิทธิภาพสูงกว่า

5.2 แบบทดสอบวัดประสิทธิภาพสูงสุด แบบทดสอบลักษณะนี้มีลักษณะค่อนข้างยาก และให้เวลา ทำมาก

6. จำแนกตามลักษณะและโอกาสในการใช้ จำแนกได้ 2 ประเภทคือ

6.1 แบบทดสอบย่อย เป็นแบบทดสอบที่มีจำนวนข้อคำถามไม่มากนัก มักใช้สำหรับ ประเมินผลเมื่อ เสร็จสิ้นการเรียนการสอนในแต่ละหน่วยย่อย โดยมีจุดประสงค์หลักคือ เพื่อปรับปรุง การเรียนเป็นสำคัญ

6.2 แบบทดสอบรวม เป็นแบบทดสอบที่ถามความรู้ความเข้าใจรวมหลาย ๆ เรื่อง หลาย ๆ เนื้อหาหลาย ๆ จุดประสงค์ มีจำนวนมากข้อ มักใช้ตอนสอบปลายภาคเรียนหรือปลายปี การศึกษา จุดมุ่งหมายสำคัญคือใช้เปรียบเทียบแข่งขันระหว่างผู้สอบด้วยกัน

7. จำแนกตามเกณฑ์การนำผลจากการสอบวัดไปประเมิน จำแนกได้ 2 ประเภทคือ

7.1 แบบทดสอบอิงเกณฑ์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดระดับความรู้พื้นฐานและความรู้ที่ จำเป็นในการบ่งบอกถึงความรู้ของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์

7.2 แบบทดสอบอิงกลุ่ม เป็นแบบทดสอบที่มุ่งนำผลการสอบไปเปรียบเทียบกับบุคคล อื่นในกลุ่มที่ใช้ข้อสอบเดียวกัน ถ้าใครมีความสามารถเหนือใครเพียงใด เหมาะสำหรับการใช้เพื่อการสอบที่มี การแข่งขันกันมากกว่าเพื่อการเรียนการสอน

8. จำแนกตามสิ่งเร้า จำแนกได้เป็น 2 ประเภทคือ

8.1 แบบทดสอบทางภาษา ได้แก่ การใช้คำพูดหรือตัวหนังสือไปเร้าผู้สอบตอบโดย การพูดหรือเขียนออกมา

8.2 แบบทดสอบที่ไม่ใช้ภาษา ได้แก่ การใช้รูปภาพ กิริยา ท่าทาง หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ไปเร้าให้ผู้สอบตอบสนอง

จากข้อความข้างต้นจึงสรุปได้ว่า แบบทดสอบที่ใช้ในปัจจุบันมีมากมายหลายชนิด แต่ละชนิดก็ มีจุดมุ่งหมาย และขีดความสามารถในการทดสอบแตกต่างกัน ดังนั้นในการนำแบบทดสอบไปใช้ต้อง ระมัดระวังว่าเลือกใช้แบบทดสอบได้ถูกต้องเหมาะสมกับสิ่งที่เราต้องการหรือไม่ การจำแนกประเภท ของแบบทดสอบจึงช่วยให้สามารถเข้าใจและเลือกใช้แบบทดสอบได้ถูกต้องยิ่งขึ้น การจำแนก แบบทดสอบสามารถทำได้หลายแบบขึ้นอยู่กับผู้จำแนกว่าจะยึดถืออะไรเป็นเกณฑ์ในการจำแนก ล้วน สายยศ, อังคณา สายยศ (2538: 147) แบ่งแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. แบบทดสอบของครู หมายถึง ชุดของข้อคำถามที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้น ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ เกี่ยวกับความรู้ที่นักเรียนได้เรียนในห้องเรียนว่านักเรียนมีความรู้มากแค่ไหน บกพร่องส่วนใดจะได้ซ่อม เสริม หรือเป็นการวัดความพร้อมที่จะเรียนบทเรียนใหม่ ขึ้นอยู่กับความต้องการของครู

2. แบบทดสอบมาตรฐาน หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาหรือ จากครูที่สอนวิชานั้น แต่ผ่านการทดลองหาคุณภาพหลายครั้งจนกระทั่งมีคุณภาพดีพอจึงสร้างเกณฑ์ ปกติของแบบทดสอบนั้น สามารถใช้เป็นหลักและเปรียบเทียบผลเพื่อประเมินค่าของการเรียนการสอน ในเรื่องใด ๆ ก็ได้ แบบทดสอบมาตรฐานจะมีคู่มือดำเนินการสอบ บอกถึงวิธีการสอบ และยังมีมาตรฐาน ในด้านการแปลคะแนนด้วยทั้งแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นและแบบทดสอบมาตรฐานมีวิธีการสร้างข้อ คำถามเหมือนกัน เป็นคำถามที่วัดเนื้อหา และพฤติกรรมที่สอนไปแล้วจะเป็นพฤติกรรมที่สามารถตั้ง คำถามวัดได้ ซึ่งควรวัดให้ครอบคลุมพฤติกรรมต่าง ๆ ดังนี้

2.1 วัดความรู้ความจำ

2.2 วัดความเข้าใจ

2.3 วัดการนำไปใช้

2.4 วัดการวิเคราะห์

2.5 วัดการสังเคราะห์

2.6 วัดการประเมินค่า

ประกิจ รัตนสุวรรณ (2525; 210) แบ่งประเภทของแบบทดสอบไว้ดังนี้

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เฉพาะกลุ่มที่ครูสอน เป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นใช้กันโดยทั่วไปในสถานศึกษา เพื่อวัดความก้าวหน้า ของนักเรียนภายหลังที่ได้มีการเรียนการสอนไประยะหนึ่งแล้ว โดยปกติแบบทดสอบประเภทนี้ จะใช้ เฉพาะภายในกลุ่มนักเรียนที่ครูผู้ออกข้อสอบเป็นผู้สอน จะไม่นำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มอื่น ทั้งนี้โดย จุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบนักเรียนว่ามีความรู้ความสามารถตามจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้มากน้อย เพียงใด และจะนำผลการสอบนี้ไปใช้ทั้งปรับปรุง ซ่อมเสริมในการเรียนการสอน และนำไปใช้ตัดสินผล การเรียนของนักเรียนด้วย ครูอาจใช้ในการสอบปลายภาคหรือปลายปี หรือเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน ในแต่ละบทนั่นเอง ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบทดสอบข้อเขียน |

2. แบบทดสอบอัตนัย เป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามหรือปัญหาแล้วให้ผู้ตอบเขียน โดยแสดงความรู้ ความคิด เจตคติ ได้อย่างเต็มที่

3. แบบทดสอบปรนัย หรือแบบให้ตอบสั้น ๆ เป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ผู้สอบเขียน ตอบสั้น ๆ หรือมีคำตอบให้เลือกแบบจำกัดคำตอบ ผู้ตอบไม่มีโอกาสแสดงความรู้ ความคิด ได้อย่าง กว้างขวางเหมือนแบบทดสอบอัตนัย แบบทดสอบชนิดนี้แบ่งออกเป็น 4 แบบ คือ แบบทดสอบถูก - ผิด แบบทดสอบเติมคำ แบบทดสอบจับคู่ และแบบทดสอบเลือกตอบ

4. แบบทดสอบมาตรฐาน หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทั่วไป ซึ่ง สร้างโดยผู้เชี่ยวชาญ มีการวิเคราะห์และปรับปรุงอย่างดี จนมีคุณภาพ มีมาตรฐาน คือมีมาตรฐานในการ ดำเนินการสอบ วิธีการให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน

สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือแบบทดสอบ ของครู เป็นชุดข้อคำถามที่ครูสร้างขึ้นเพื่อตรวจสอบคุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้เรียนว่ามีความสามารถใน ด้านใดและควรจะได้รับ การช่วยเหลือในด้านใด และแบบทดสอบมาตรฐาน เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง แต่ผ่านกระบวนการหาคุณภาพเพื่อนำมาใช้ในการประเมิน ค่าของการเรียนการสอน

2.4.3 คุณลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี

ชาวาล แพร์ตกุล (2520: 123-136) กล่าวถึงคุณลักษณะของแบบทดสอบที่ดีไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. ต้องเที่ยงตรง หมายถึง คุณสมบัติที่จะทำให้ครูบรรลุถึงวัตถุประสงค์ แบบทดสอบที่มีความเที่ยงตรงสูง คือ แบบทดสอบที่สามารถทำหน้าที่วัดสิ่งที่เราจะวัดได้อย่างถูกต้องตามจุดมุ่งหมาย
2. ต้องยุติธรรม คือ โจทย์คำถามทั้งหลายไม่ที่ช่องทางแนะให้นักเรียนเดาคำตอบได้ไม่เปิด โอกาสให้นักเรียนเกียจคร้านที่จะดูตำรา แต่ตอบได้ดี
3. ต้องถามลึก วัดความลึกซึ่งถึงวิทยาการ ตามแนวดิ่งมากกว่าที่จะวัดตามแนวกว้างว่ารู้มาก น้อยเพียงใด
4. ต้องยั่วเป็นเยี่ยงอย่าง คำถามที่มีลักษณะท้าทาย เชิญชวนให้คิด นักเรียนสอบแล้วมีความรู้ เรื่องราวได้กว้างขวางยิ่งขึ้นอีก
5. ต้องจำเพาะเจาะจง เด็กอ่านคำถามแล้วต้องเข้าใจแจ่มชัดว่าครูถามถึงอะไร หรือให้นักเรียน คิดอะไร ไม่ถามคลุมเครือ
6. ต้องเป็นปรนัย หมายถึง คุณสมบัติ 3 ประการ คือ
 - 6.1 แจ่มชัดในความหมายของคำถาม
 - 6.2 แจ่มชัดในวิธีตรวจหรือมาตรฐานการให้คะแนน
 - 6.3 แจ่มชัดในการแปลความหมายของคะแนน
7. ต้องมีประสิทธิภาพ คือ สามารถให้คะแนนที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้มากที่สุดภายในเวลา แรงงาน และเงินที่น้อยที่สุดด้วย
8. ต้องยากพอเหมาะ
9. ต้องมีอำนาจจำแนก คือ สามารถแยกนักเรียนออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ที่สุทธระดับตั้งแต่ อ่อนสุด จนถึงเก่งสุด
10. ต้องเชื่อมั่นได้ คือ ข้อสอบนั้นสามารถให้คะแนนได้คงที่แน่นอนไม่แปรผัน

สรุปได้ว่า คุณลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี คือ ต้องมีความเที่ยงตรง วัดคุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้เรียนได้ตรงตามความมุ่งหมาย มีความยุติธรรมไม่เปิดช่องทางให้นักเรียนเดา คำตอบ มีความชัดเจนในข้อคำถามให้นักเรียนเข้าใจแจ่มชัด มีประสิทธิภาพในด้านความเที่ยงตรง ความ ยาก อำนาจจำแนก และความเชื่อมั่น

2.4.4 ประโยชน์ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พรพิศ เกื่อนมณเฑียร (2542: 50-51) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนไว้ ดังนี้

1. ใช้สำหรับวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
2. ใช้สำหรับปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
3. ให้แยกประเภทนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ตามความสามารถ
4. ใช้ในการวินิจฉัยสมรรถภาพเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือได้ตรงจุด
5. ใช้เปรียบเทียบความงอกงาม
6. ใช้ตรวจสอบประสิทธิภาพของการเรียน
7. ใช้พยากรณ์ความสำเร็จในการศึกษา
8. ใช้ในการแนะแนว
9. ใช้ในการประเมินผลการศึกษา
10. ใช้ในการศึกษาค้นคว้าวิจัย

เฉินซี และตอปบิน (สุริยัน แสงแก้ว. 2535, 23-25; อ้างอิงจาก Chauncey. & Dobbin.1963: 63-67)

กล่าวถึงประโยชน์ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ 5 ประการดังนี้

1. เพื่อระดับพัฒนาการ
2. ใช้เป็นประโยชน์ในการแนะแนวนักเรียน
3. เพื่อเป็นประโยชน์ในด้านการวางแผนสร้างหลักสูตรต่อไป
4. เพื่อใช้ในการสอบคัดเลือกและเลื่อนชั้น
5. เพื่อใช้เปรียบเทียบความสามารถในการสอนของครูในโรงเรียนเดียวกันหรือเปรียบเทียบ ระหว่าง

โรงเรียน

สุรัชย์ ขวัญเมือง (2522) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ ดังต่อไปนี้

1. ทำให้ผู้สอนเห็นเป้าหมายปลายทางได้ชัดเจน หรือรู้พฤติกรรมปลายทางที่คาดหวังอย่างแน่ชัด ยิ่งขึ้น
2. ทำให้ผู้สอนสามารถประเมินได้ว่านักเรียนมีความสำเร็จในการเรียน คือ เข้าใกล้เป้าหมายเข้า ไปแล้ว

เพียงใด

3. ทำให้ผู้สอนสามารถเห็นทิศทางในการพัฒนานักเรียนว่า ไปตรงตามแนวทางที่จะไปสู่ เป้าหมายเพียงใด

สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีประโยชน์ต่อผู้เรียนในด้านการให้ความช่วยเหลือการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนได้ตรงจุด ใช้ในการตรวจสอบพัฒนาการในการเรียนรู้ของ ผู้เรียนว่ามีมากขึ้นเพียงใด และในด้านใด อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพยากรณ์ความสำเร็จของผู้เรียนใน การศึกษา และยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนา

2.5 การหาประสิทธิภาพของสื่อหรือนวัตกรรม

ตัวชี้วัดคุณค่าของสื่อหรือนวัตกรรม อยู่ที่เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นหลักว่ามีคุณภาพหรือไม่ ถ้าหากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไม่มีคุณภาพ ผลสรุปที่ได้ก็เชื่อถือไม่ได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจะต้องคำนึงถึงการ หาคุณภาพ หรือการตรวจสอบคุณภาพของสื่อหรือนวัตกรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. นวัตกรรม (เทคนิค วิธีการสอน วิธีการต่าง ๆ เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ ฯลฯ)
2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล (แบบสังเกต แบบทดสอบ แบบสำรวจ แบบประเมิน แบบ สัมภาษณ์ แบบวัดเจตคติ ฯลฯ)

2.5.1 การตรวจสอบคุณภาพของนวัตกรรม (เทคนิค วิธีการสอน วิธีการต่าง ๆ สื่อ อุปกรณ์ ฯลฯ)

การตรวจสอบคุณภาพนวัตกรรมที่สำคัญก็คือ การหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ว่า นวัตกรรมนั้น มีความเหมาะสม ถูกต้อง หรือสอดคล้องกับปัญหา เนื้อหา จุดประสงค์ วิทยของนักเรียน หรือไม่ วิธีการตรวจสอบสามารถกระทำได้โดย ให้ผู้เชี่ยวชาญ (Expert) หรือผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้มี ประสบการณ์ในเรื่องนั้น ๆ อย่างน้อยที่สุด 3 คน ได้อ่าน หรือตรวจสอบว่า สื่อ/นวัตกรรมนั้น ดี เหมาะสม ใช้ได้หรือไม่ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือตามเจตนาของผู้สร้างหรือไม่

ขั้นตอนในการตรวจสอบคุณภาพ

1. นำสื่อ/นวัตกรรมที่สร้างขึ้น พร้อมวัตถุประสงค์การวิจัย/ศึกษา พร้อมนิยามศัพท์และแบบ แสดงความคิดเห็น นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ

เช่น แบบแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อ.

คำชี้แจง : ให้ท่านผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อ... โดยใส่เครื่องหมาย / ลงใน ช่องทางขวามือของรายการที่กำหนด ว่ามีความเหมาะสม สอดคล้อง กับแนวทางการแก้ปัญหาที่กำหนด ไว้ในวัตถุประสงค์การวิจัยหรือไม่ พร้อมกับเขียนข้อเสนอแนะข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยด้วย

ที่	รายการ/เนื้อหา/แบบ../ชุด..	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	ไม่เหมาะสม	

2. นำรายการที่ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นมาให้ค่าน้ำหนักคะแนน ถ้าเหมาะสม ได้ค่า น้ำหนัก +1 ถ้าไม่แน่ใจ ได้ค่าน้ำหนัก 0 และถ้าไม่เหมาะสม ได้ค่าน้ำหนัก -1

3. บันทึกค่าน้ำหนักคะแนนแต่ละคน และทำการวิเคราะห์หาค่า IOC ดังตัวอย่างแบบบันทึก จากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

$\sum R$ หมายถึง รวมค่าน้ำหนักของผู้เชี่ยวชาญ
 N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดที่ตอบ

รายการที่ประเมิน ชุดที่..แบบที่เล่มที่..แผน ที่.	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่					ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
1.....	+1	0	-1	+1	+1	0.4	ปรับปรุง/ แก้ไข
2.....	+1	+1	+1	0	+1	0.8	ใช้ได้
3.....	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4.....	-1	-1	0	+1	+1	0	ตัดทิ้ง

หมายเหตุ ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่าใช้ได้

การตรวจสอบคุณภาพสื่อ/นวัตกรรมบางอย่าง เมื่อผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว จะต้องนำไปทดลองใช้ (Try-out) หรือนำไปให้นักเรียนที่เป็นคนละกลุ่มกับกลุ่มที่ศึกษา ทำการตรวจสอบ เช่น ชุดการสอน บทเรียนสำเร็จรูป บทเรียนโปรแกรม ศูนย์การเรียนรู้ หนังสืออ่าน ประกอบ เป็นต้น ที่เรียกว่า เกณฑ์ประสิทธิภาพ (E_1/E_2)

E_1 หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ (ขณะทำงาน)

E_2 หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เกณฑ์ประสิทธิภาพเป็นการกำหนดอัตราส่วนร้อยละระหว่าง E_1/E_2 โดยกำหนด 75/75 หรือ 80/50 หรือ 90/90 การกำหนดเกณฑ์เท่าไร จะขึ้นอยู่กับลักษณะหรือธรรมชาติของเนื้อหาวิชา เช่น ถ้า เนื้อหาประเภทความรู้ ความจำ กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 หรือ 90/90 ถ้าเนื้อหาประเภท ทักษะหรือเจตคติ กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ 75/75 โดยที่เกณฑ์ประสิทธิภาพมีความหมาย 2 นัย ด้วยกัน คือ

นัยที่ 1

E_1 หมายถึง ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ความพึงพอใจที่กำหนด ขณะ (ระหว่าง) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนรวมทุกกิจกรรม (กระบวนการเรียน/ทำงาน)

E_2 หมายถึง ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ความพึงพอใจที่กำหนด เมื่อสิ้นสุด การจัด กิจกรรมการเรียนการสอน (ผลสำเร็จ/ผลลัพธ์ที่ได้)

นัยที่ 2

E_1 หมายถึง คะแนนเฉลี่ยร้อยละของนักเรียนทุกคนขณะ (ระหว่าง) จัดกิจกรรมการเรียน การ สอนรวมทุกกิจกรรม (กระบวนการเรียน/กระบวนการทำงาน)

E_2 หมายถึง คะแนนเฉลี่ยร้อยละของนักเรียนทุกคน เมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียน การ สอน (ผลสำเร็จ/ผลลัพธ์ที่ได้)

ขั้นตอนการตรวจสอบเกณฑ์ประสิทธิภาพ

1. ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่เรียกว่า แบบเดี่ยว (หนึ่งคน) หรือ 1:1 หมายถึง ทดลองใช้นวัตกรรม กับนักเรียน 3 คน ที่ประกอบด้วย เก่ง ปานกลางและอ่อน อย่างละ 1 คน แล้วคำนวณหา E_1 / E_2 (ตาม นัยที่ 1 หรือ 2) แล้วนำมาปรับปรุง

2. ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่เรียกว่าแบบกลุ่ม หรือ 1:10 หมายถึง ทดลองใช้นวัตกรรมกับ นักเรียนประมาณ 5-10 คน ที่ประกอบด้วย เก่ง ปานกลางและอ่อนคละกันไปในจำนวนเท่า ๆ กัน แล้ว คำนวณหา E_1 / E_2 (ตามนัยที่ 1 หรือ 2) แล้วนำมาปรับปรุง

3. ทดลองกับกลุ่มใหญ่ที่เรียกว่าภาคสนาม หรือ 1 ห้องเรียน หมายถึง ทดลองใช้นวัตกรรมกับ นักเรียน 1 ห้องเรียน แล้วคำนวณหา E_1 / E_2 (ตามนัยที่ 1 หรือ 2) แล้วนำผลการวิเคราะห์เทียบกับ เกณฑ์ ถ้าต่ำกว่า เกณฑ์ไม่เกินร้อยละ 2.5 ก็ยอมรับได้

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

กิตติยา กิตติมงคล (2551: 89) พัฒนาหนังสือเล่มเล็กวิชาภาษาไทย เรื่องประเพณีไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า หนังสือเล่มเล็กที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 86.10 / 85.30 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยหนังสือเล่มเล็กหลัง การเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บุญทริก โชติประเดิม (2550: บทคัดย่อ) สร้างหนังสือเล่มเล็กเรื่อง การจำแนกคำใน ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านนาบอน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผล การศึกษาพบว่าหนังสือ

เล่มเล็กที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.70/82.42 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 มี ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7339 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยหนังสือเล่มเล็กอยู่ใน ระดับมากที่สุด

สาวิตรี สิ้นสันธิเทศ (2551: 71) พัฒนาหนังสือเล่มเล็ก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ตำนานเมืองลพบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่ามีประสิทธิภาพ 85.39 / 82.89 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

สุกุลธีร์ จรัสศรีสุนทร (2551: 108) ได้พัฒนาหนังสือเล่มเล็ก เรื่องการอนุรักษ์มรดกโลก ทางวัฒนธรรมของไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลความ ตระหนักต่อการอนุรักษ์มรดกโลกทางวัฒนธรรมของไทย และผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อหนังสือเล่มเล็กที่สร้างขึ้น ผลการศึกษาพบว่า หนังสือเล่มเล็กที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 93.91/84.83 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านสูงกว่าก่อนเรียน และนักเรียน มีความตระหนักต่อการอนุรักษ์มรดกโลกทางวัฒนธรรมของไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นักเรียนมี ความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมในระดับมากที่สุด

สุมาลี วิณวันก์ (2548: บทคัดย่อ) สร้างหนังสือเล่มเล็กวิชาวิทยาศาสตร์เรื่องพืชสมุนไพรที่ น่ารู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดสระบุรี” ผลการวิจัยพบว่าการสำรวจข้อมูล พื้นฐานเกี่ยวกับพืชสมุนไพรในท้องถิ่นที่ใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ และรูปแบบของหนังสือที่เหมาะสมใน การสร้าง ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในการสร้างหนังสือเล่มเล็กวิชาวิทยาศาสตร์เรื่อง พืชสมุนไพรที่ น่ารู้ ได้ มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการอ่านสูงกว่าก่อนการอ่านร้อยละ 80 และนักเรียนมีเจตคติต่อหนังสือเล่มเล็กที่สร้างขึ้นอยู่ในระดับดี

การสร้างหนังสือเล่มเล็กจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการเรียน การสอน ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้กับผู้เรียน และเป็นสิ่งที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการให้การ สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง สร้างหนังสือเล่มเล็ก เพื่อนำมาใช้ในโรงเรียน ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้หนังสือเล่มเล็ก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านห้วยมุ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 มีวิธีดำเนินการศึกษา ดังนี้

- 3.1 กลุ่มเป้าหมาย
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
- 3.3 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
- 3.4 รูปแบบการทดลอง
- 3.5 วิธีดำเนินการทดลอง
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านห้วยมุ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 35 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.2.1 นวัตกรรม หนังสือหนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.2.2 แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

3.2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

3.3 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.3.1 การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาโดยใช้หนังสือเล่มเล็กเรื่องพุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอนการ สร้างและหาคุณภาพ ดังนี้ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 แผน ผู้ศึกษาได้สร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.3.1.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักการและวิธีการสร้างหนังสือเล่มเล็กจาก เอกสาร หนังสือ และเทคนิคการสร้างหนังสือเล่มเล็ก เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต

3.3.1.2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หนังสือ คู่มือครู รายวิชา พื้นฐานพระพุทธศาสนาแบบเรียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อกำหนดเนื้อหาสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน ตัวชี้วัดที่ต้องการ

3.3.1.3 ศึกษาหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือเล่มเล็ก ขั้นตอนการทำหนังสือสำหรับเด็ก พัฒนาการและความสนใจในการอ่านหนังสือเด็ก รวมถึงการประเมินคุณค่าของ หนังสือเล่มเล็กและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือเล่มเล็ก

3.3.1.4 ดำเนินการสร้างหนังสือเล่มเล็ก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยยึดเนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ครอบคลุมเนื้อหาและตัวชี้วัดจำนวน 1 ชุด

3.3.1.5 นำหนังสือเล่มเล็ก เรื่องหลักธรรมอริยสัจ 4 เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษา โดยใช้แบบประเมิน ซึ่ง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคอร์ท (Likert) 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 99)

เหมาะสม มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
เหมาะสม มาก	ให้ 4 คะแนน
เหมาะสม ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
เหมาะสม น้อย	ให้ 2 คะแนน
เหมาะสม น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

- 1) นายบุญนริศ กมลรัตน์
- 2) นางสาวกฤษณา ยะติ
- 3) นางยุวดี ศรีบุตรตา

3.3.1.6 นำผลจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ แปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การแปล ความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 72)

4.51 - 5.00 แปลความหมายว่า เหมาะสม มากที่สุด

3.51 - 4.50 แปลความหมายว่า เหมาะสม มาก

2.51 - 3.50 แปลความหมายว่า เหมาะสม ปานกลาง

1.51 - 250 แปลความหมายว่า เหมาะสม น้อย

1.00 - 1.50 แปลความหมายว่า เหมาะสม น้อยที่สุด

ซึ่งในการประเมินของผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่า โดยรวมหนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62

3.3.1.7 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำหนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต ไปทดลองใช้ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นการทดลองใช้เครื่องมือก่อนนำไปใช้จริงในปี การศึกษา 2566 ดังนี้

1) ทดลองครั้งที่ 1 แบบหนึ่งต่อหนึ่ง โดยนำหนังสือเล่มเล็กเรื่องพุทธศาสนสุภาษิต ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านห้วยมุ่น ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 3 คน คือนักเรียนที่มีผลการเรียนดี 1 คน ปานกลาง 1 คน และอ่อน 1 คน เพื่อหาความเหมาะสมในการใช้ภาษา ขนาดตัวอักษร ภาพประกอบ เนื้อหา รูปแบบ กิจกรรม และหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 60/60 ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนไม่เข้าใจใน เนื้อหา เนื่องจากมีเนื้อหาเยอะเกินไป นักเรียนอ่านหนังสือยังไม่คล่องและตัวหนังสือเล็ก ไม่ชัดเจน ผู้วิจัยจึงปรับเนื้อหาให้มีความเหมาะสมกับตัวนักเรียน ซึ่งหนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 65.85/69.20 ผู้ศึกษาได้ทำการปรับปรุงแก้ไข

3.3.1.8 ปรับปรุงแก้ไขหนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต ในส่วนที่ยังบกพร่อง จัดทำเป็นรูปเล่ม นำไปใช้ร่วมกับแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านห้วยมุ่น ในภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2566 จำนวน 35 คน ต่อไป

3.3.2 การสร้างแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การสร้างแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการ ดังนี้

3.3.2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของ กระทรวงศึกษาธิการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม การจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.3.2.2 ศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิด วิธีการสร้างแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อทราบแนวทาง หลักในการเขียนแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และแนวคิดเกี่ยวกับการเขียนแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.3.2.3 วิเคราะห์หลักสูตร และเนื้อหา โดยทำความเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้และ ตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รวมทั้งแนวคิด ขอบเขตของกลุ่ม

สาระการเรียนรู้มาเป็นกรอบในการกำหนัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต โดยใช้หนังสือเล่มเล็ก

3.3.2.4 ศึกษารายละเอียดเลือกแบบแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพิจารณาหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ว่าตรงตามสาระการเรียนรู้ที่วิเคราะห์หลักสูตรหรือไม่

3.3.2.5 ศึกษาในหน่วยการเรียนรู้ว่าสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ชั้นปี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หรือไม่

3.3.2.6 จัดทำแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ดังนี้

3.3.2.7 นำแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่อครูวิชาการและผู้บริหาร โรงเรียน เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำ แก้ไขในส่วนที่บกพร่อง

3.3.2.8 นำแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของครูวิชาการและผู้บริหารโรงเรียน

3.3.2.9 สร้างแบบประเมินแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับผู้เชี่ยวชาญ เป็นแบบ มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ (LAer) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ เหมาะสมมาก ที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด โดยศึกษาแนวคิด การเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2542 : 193) กำหนดเกณฑ์ การให้คะแนนแบบประเมิน สำหรับผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

เหมาะสม มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
เหมาะสม มาก	ให้ 4 คะแนน
เหมาะสม ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
เหมาะสม น้อย	ให้ 2 คะแนน
เหมาะสม น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

3.3.2.10 นำแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้พร้อมด้วยแบบประเมิน เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน (กลุ่มเดิมที่ประเมินความเหมาะสมของหนังสือเล่มเล็ก) เพื่อตรวจสอบและ เสนอแนะในด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหา สาระการเรียนรู้ รูปแบบการเขียนแผน กระบวนการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล

3.3.2.11 นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาหาค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ระดับ คุณภาพ โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 72)

4.51 - 5.00 แปลความหมายว่า เหมาะสม มากที่สุด

3.51 - 4.50 แปลความหมายว่า เหมาะสม มาก

2.51 - 3.50 แปลความหมายว่า เหมาะสม ปานกลาง

1.51 - 250 แปลความหมายว่า เหมาะสม น้อย

1.00 - 1.50 แปลความหมายว่า เหมาะสม น้อยที่สุด

3.3.2.13 ปรับปรุงแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ พิมพ์ เป็นฉบับที่สมบูรณ์ ไปประกอบกับหนังสือเล่มเล็ก ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อไป

3.3.3 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.3.3.1 ศึกษาวิธีการเขียนข้อสอบแบบเลือกตอบ จากเอกสารตำรา เทคนิค การสอน และรูปแบบ การเขียนข้อสอบแบบเลือกตอบของสมนึก ภัททิยธนี (2546 : 202) ศึกษาการสร้าง แบบทดสอบแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 56) และการประเมินผลการ เรียน ของเชาว์ อินโย (2543 : 212)

3.3.3.2 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี สาระการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อสร้างข้อสอบให้ครอบคลุมเนื้อหาเรื่องอริยสัจ

3.3.3.3 สร้างข้อสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ เพื่อคัดเลือกไว้ 10 ข้อ

3.3.3.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน (กลุ่มเดิมที่ประเมินความ เหมาะสมของหนังสืออ่านเพิ่มเติม) ประเมินความตรงตามเนื้อหา ความตรงตาม โครงสร้างและภาษาที่ใช้ ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามที่สร้างขึ้นกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ตามวิธีของโรวินेलลีและแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton) (IOC) โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

ให้ +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นวัดพฤติกรรมในเนื้อหาตามที่ระบุไว้จริง

ให้ 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นวัดพฤติกรรมในเนื้อหาตามที่ระบุไว้จริง

ให้ -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นไม่ได้วัดพฤติกรรมในเนื้อหาตามที่ระบุไว้จริง

3.3.3.5 วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามที่สร้างขึ้น กับจุดประสงค์ การเรียนรู้ โดยใช้สูตร IOC (สมนึก ภัททิยธนี, 2544 : 150) เพื่อหาผลรวมของคะแนนในแต่ละข้อ ของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อดูดัชนีความสอดคล้อง และพิจารณาคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 50 ขึ้นไป ซึ่ง พบว่า ทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องผ่านเกณฑ์ โดยมีค่าตั้งแต่ 0.60 - 1.00

3.3.3.6 นำแบบทดสอบไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จัดพิมพ์ นำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านห้วยมุ่น ซึ่งเป็นนักเรียนที่เคย เรียนเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง กับพุทธศาสนสุภาษิตมาแล้ว โดยทำการทดสอบในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 35 คน และนำผล การทดสอบ มาวิเคราะห์หาคุณภาพ คือ ค่าความยาก (6) และค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายข้อ พิจารณา คัดเลือก ข้อสอบตามเกณฑ์ ค่าความยากตั้งแต่ 20 ถึง 80 และค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 20 ถึง 1.00 และนำ ข้อสอบที่ผ่านการคัดเลือกไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยวิธีของคูเดอร์-ริ

ชาร์ดสัน (Kuder-Richardson 20) ได้ผล การวิเคราะห์ พบว่า ข้อสอบที่มีค่าความยากและค่าอำนาจจำแนก อยู่ในเกณฑ์ จำนวน 20 ข้อ ซึ่งมี ค่าความยาก ตั้งแต่ 0.39 ถึง 0.70 ค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.50 ถึง 1.00

3.3.3.7 พิมพ์แบบทดสอบฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านห้วยมุ่น ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 35 คน ต่อไป

3.4 รูปแบบการทดลอง

ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยใช้หนังสือเล่มเล็ก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้ศึกษาใช้ รูปแบบการทดลองแบบ One group pre-test post-test design ดังนี้

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลองแบบ One group pre-test post-test design

นักเรียน	Pretest	Treatment	Posttest
กลุ่มเป้าหมาย	T ₁	X	T ₂

T₁ หมายถึง ทดสอบก่อนการทดลอง (Pre-test)

T₂ หมายถึง ทดสอบหลังการทดลอง (Post-test)

X หมายถึง การใช้หนังสือเล่มเล็ก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.5 วิธีดำเนินการทดลอง

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาลงมือทดลอง โดยศึกษากับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านห้วยมุ่นในปีการศึกษา 2566 จำนวน 35 คน ใช้เวลาในการทดลอง ทั้งหมด 3 ชั่วโมง มีรายละเอียดในการศึกษา ดังนี้

3.5.1 ผู้ศึกษานำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องพุทธศาสนสุภาษิต จำนวน 10 ข้อ ทำการทดสอบก่อนเรียน Pre-test กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย เพื่อวัดความรู้พื้นฐาน ของนักเรียน แล้วตรวจเก็บคะแนนไว้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป

3.5.2 ผู้ศึกษาดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต และจัดทำแบบสมุดเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.5.3 ขณะทำกิจกรรมตามหนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต เมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน

3.5.4 ผู้ศึกษาทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ซึ่งเป็นฉบับเดียวกันกับแบบทดสอบแผนก่อนเรียน

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้จำแนกผลการวิเคราะห์ออกเป็น ดังนี้

3.6.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของหนังสือเล่มเล็ก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 60/60

3.6.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้หนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใช้สูตร t-test (Dependent Sample)

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.7.1 สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.7.1.1 การหาค่าความเที่ยงตรง (validity) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยสูตรค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมระหว่างคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

3.7.1.2 ค่าความยาก (p) ของแบบทดสอบ หาได้โดยใช้สูตร ดังนี้

$$p = \frac{R_H - R_L}{N}$$

เมื่อ p แทน ความยากง่ายของข้อสอบ

R_H แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง

R_L แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ

3.7.1.3 ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ (r) หาได้โดยใช้สูตร ดังนี้

$$r = \frac{R_H - R_L}{N_H}$$

เมื่อ p แทน ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ

R_H แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง

R_L แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ

N_H แทน จำนวนนักเรียนทั้งกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ

3.7.1.4 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบทั้งฉบับตามวิธีของคูเตอร์และริชาร์ดสัน สูตร KR - 20 มีสูตรคำนวณ ดังนี้

$$r_{tt} = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s^2} \right]$$

เมื่อ r_{tt} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ

K แทน จำนวนข้อสอบทั้งฉบับ

p แทน ค่าความยากของข้อสอบข้อแต่ละข้อ

q แทน $1 - p$

s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

3.7.2.2 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ของแบบฝึกทักษะ ตามเกณฑ์ 60/60 จากสูตร E_1 / E_2 ดังนี้

3.7.2.1 ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$$E_1 = \frac{\sum x}{\frac{N}{A} \times 100}$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum x$ แทน คะแนนรวมของคะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน

A แทน คะแนนรวมของกิจกรรมระหว่างเรียน

N แทน จำนวนนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

3.7.2.2 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$$E_2 = \frac{\sum x}{\frac{N}{B} \times 100}$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$\sum X$ แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

N แทน จำนวนนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

3.7.3 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

3.7.3.1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3.7.3.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D)

$$S.D = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนของนักเรียนทุกคน

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3.7.4 หาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I.) โดยใช้สูตร

$$E.I. = \frac{\sum X \text{ posttest} - \sum X \text{ pretest}}{(N)(A) - \sum X}$$

เมื่อ E.I. แทน ดัชนีสัมประสิทธิผล

$\sum X_{\text{posttest}}$ แทน ผลรวมของคะแนนผลสอบหลังเรียน

$\sum X_{\text{pretest}}$ แทน ผลรวมของคะแนนผลสอบก่อนเรียน

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

A แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบ

3.7.5 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐานของคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนใช้สูตร t-test (Dependent Sample)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

โดยมี $df = N - 1$

เมื่อ t แทน ค่าที่กรณีกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระจากกัน

$\sum D$ แทน ผลรวมความแตกต่างระหว่างคะแนนหลังเรียนและก่อนเรียน

$\sum D^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของผลต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนวัดกรรม

$(\sum D^2)$ แทน ผลรวมกำลังสองของความแตกต่างของคะแนนหลังเรียนและ ก่อนเรียน

N แทน จำนวนคู่ของคะแนน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ เป็นรายงานผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้หนังสือเล่มเล็ก เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีลำดับขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน จำนวนสมาชิกของกลุ่มเป้าหมาย
E_1	แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
E_2	แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
$\sum D$	แทน ผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน
$(\sum D)^2$	แทน ผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนยกกำลังสอง
t	แทน ค่าทดสอบที
*	แทน มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้จำแนกผลการวิเคราะห์ออกเป็น ดังนี้

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของหนังสือเล่มเรื่องพุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 60/60
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้หนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใช้สูตร t-test (Dependent Sample)

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของหนังสือเล่ม เรื่อง เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 60/60

นักเรียน คนที่	รวมคะแนนระหว่างเรียน (กระบวนการ)	
	รวม (กระบวนการ : E_1) 10	ทดสอบหลังจากการ ใช้หนังสือเล่มเล็ก (ผลลัพธ์ : E_2) (10คะแนน)
1	6	8
2	7	9
3	5	10
4	5	10
5	3	8
6	4	9
7	5	10
8	6	8
9	4	9
10	2	9
11	3	8
12	2	10
13	4	10
14	5	8
15	6	10

16	4	10
17	2	10
18	6	8
19	4	9
20	5	9
21	3	9
22	5	10
23	5	8
24	4	10
25	4	9
26	3	10
27	5	10
28	5	10
29	4	10
30	4	10
31	5	9
32	6	10
33	6	10
34	4	10
35	5	10
รวม	156	327
$\bar{x}$	4.45714	9.34286
S.D	1.24482	0.80231
ร้อยละ	44.58	93.42

ตารางที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของหนังสือเล่มเล็ก เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จำนวนนักเรียน	รวมคะแนนระหว่างเรียน (กระบวนการ)			ทดสอบหลังการใช้หนังสือเล่มเล็ก (ผลลัพธ์)		
	คะแนนเต็ม	คะแนน เฉลี่ย	ประสิทธิภาพ กระบวนการ ($\Sigma 1$)	คะแนนเต็ม	คะแนน เฉลี่ย	ประสิทธิภาพ ผลลัพธ์ ($\Sigma 2$)
35	10	156	44.58	10	327	93.42

จากตารางที่ 2 พบว่าหนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 44.58/93.42 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้หนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ตารางที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน และคะแนนความก้าวหน้าของการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	D	D^2
1	3	8	5	25
2	4	9	5	25
3	5	10	5	25
4	1	10	9	81
5	4	8	4	16
6	5	9	4	16
7	4	10	6	36
8	3	8	5	25
9	4	9	5	25
10	2	9	7	49
11	5	8	3	9
12	2	10	8	64

13	3	10	7	47
14	4	8	4	16
15	5	10	5	25
16	4	10	6	36
17	4	10	6	36
18	3	8	5	25
19	2	9	7	49
20	6	9	3	9
21	4	9	5	25
22	4	10	6	36
23	3	8	5	25
24	2	10	8	64
25	4	9	5	25
26	3	10	7	49
27	3	10	7	49
28	3	10	7	49
29	3	10	7	49
30	4	10	6	36
31	4	10	6	36
32	3	8	5	25
33	2	10	8	64
34	4	9	5	25
35	3	10	7	49
รวม	122	325	203	1245
$\bar{X}$	3.5	9.3		
S.D.	1.1	0.83		

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสือเล่มเล็กเรื่องพุทธศาสนาสุภาสิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนา และ วัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.5 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.1 คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 9.3 ส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.83 ผลต่างของคะแนนหลังเรียนและก่อนเรียน เท่ากับ 203 ผลต่างยกกำลังสอง เท่ากับ 1,245

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้หนังสือเล่ม เรื่องพุทธศาสนา สุภาสิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การทดลอง	N	$\bar{X}$	$\sum D$	$\sum D^2$	t	P – Values
ก่อนเรียน	10	3.5	203	1245	21.50*	0.000
หลังเรียน	10	9.3				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการใช้หนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนา สุภาสิต พระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นรายงานผลการเรียนโดยใช้หนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 1 ซึ่งสามารถสรุป อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

5.2 สมมติฐานของการศึกษา

5.3 วิธีดำเนินการศึกษา

5.4 สรุปผล

5.5 อภิปรายผล

5.6 ข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

5.1.1 เพื่อสร้างและพัฒนาหนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 60/60

5.1.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 1 เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต ก่อนเรียนและหลังเรียน

5.2 สมมติฐานของการศึกษา

5.2.1 หนังสืออ่านเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิตมี ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

5.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วย หนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

5.3 วิธีดำเนินการศึกษา

5.3.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านห้วยมุ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 35 คน

5.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1) นวัตกรรม หนังสือเล่มเล็กเรื่องพุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2) แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 แผน

3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

5.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้จำแนกผลการวิเคราะห์ออกเป็น ดังนี้

1) วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของหนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80

2) วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้หนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใช้ สูตร t-test (Dependent Sample)

5.4 สรุปผล

5.4.1 หนังสือเล่มเล็กเรื่องพุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 44.58/93.42 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

5.4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการใช้หนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.5 อภิปรายผล

จากการศึกษาผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้หนังสือเล่มเล็ก เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิตกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลการศึกษาที่สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

5.5.1 ประสิทธิภาพของหนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เท่ากับ 44.58/93.42 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ หมายความว่า นักเรียนได้ คะแนนเฉลี่ยจากการทำกิจกรรมระหว่างเรียนในหนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต คิดเป็นร้อยละ 44.58 และค่าเฉลี่ยคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผล สัมฤทธิ์หลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 93.42 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 60/60 ที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากผู้ศึกษาได้ใช้หนังสือเล่มเล็กในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเนื้อหาของหนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักเกี่ยวกับพุทธศาสนสุภาษิต ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติยา กิตติมงคล (2551: 89) พัฒนาหนังสือ เล่มเล็กวิชาภาษาไทย เรื่องประเพณีไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า หนังสือเล่ม เล็กที่สร้าง ขึ้นมีประสิทธิภาพ 86.10 / 85.30 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วย

หนังสือเล่มเล็กหลังการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะเป็นผลจากหนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบตามขั้นตอนที่ถูกต้อง โดยคำนึงถึงความสนใจในการ อ่านหนังสือของนักเรียนเป็นสำคัญ ผ่านการทดลองหาคุณภาพและการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ในด้านความถูกต้องของเนื้อหา ความยากง่ายเหมาะสมกับระดับของนักเรียน ความเหมาะสมกับ ระยะเวลาที่ใช้ ซึ่งผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ดังนั้นเมื่อนักเรียนได้อ่านหนังสือเล่มเล็กที่ผู้วิจัย สร้างขึ้นและฝึกกิจกรรมการอ่านและทำแบบฝึกหัด จึงส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนรู้ สูงกว่า ก่อนการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสาวิตรี สันสินธิเทศ (2551: บทคัดย่อ) ที่ได้พัฒนาหนังสือ เล่มเล็กสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ตำนานเมืองลพบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ และพบว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังจากการอ่านหนังสือ เล่มเล็กพบว่าคะแนนสูงกว่าก่อนการอ่าน ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้นักเรียนที่ได้อ่านหนังสือเล่มเล็ก เรื่องวัง นารายณ์ราชินีเวศน์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนรู้

5.5.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการใช้หนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.6 ข้อเสนอแนะ

5.6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

5.6.1.1 ผลจากการศึกษา พบว่าหนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สามารถนำหนังสือเล่มเล็ก เรื่องพุทธศาสนสุภาษิต ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้ ทั้งนี้เพราะหนังสือเล่มเล็ก ได้ผ่านการหาประสิทธิภาพจนมีความน่าเชื่อถือแล้ว

5.6.1.2 ผลจากการศึกษา พบว่า นักเรียนที่เรียนจากหนังสือเล่มเล็ก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังนั้น ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาหรือวิชาอื่น ๆ ควรปรับปรุงและพัฒนาหนังสือเล่มเล็ก เพื่อใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองได้

5.6.1.3 การจัดทำหนังสือเล่มเล็กควรเรียงลำดับกิจกรรมจาก ง่ายไปหายาก ใช้รูปแบบการฝึกที่หลากหลาย นักเรียนจึงจะไม่เบื่อหน่าย และเพิ่มความสนใจอยากรู้ อยากเรียนมากขึ้น

5.6.1.4 การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือเล่มเล็ก ควรฝึกอย่างต่อเนื่องและส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันหรือบูรณาการการเรียนรู้กับเนื้อหาวิชาอื่น ๆ

5.6.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

5.6.2.1 ควรมีการสร้างและพัฒนาหนังสือเล่มเล็กในเรื่องอื่นๆ และในระดับชั้นอื่นอีกด้วย

5.6.2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบของการพัฒนาหนังสือเล่มเล็กที่สอดคล้องกับความสนใจของ
ผู้เรียน

5.6.2.3 ควรมีการพัฒนาหนังสือเล่มเล็ก เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ประกอบการ เรียนการ
สอนเพื่อพัฒนาทักษะการดู การฟัง และการเขียน ทั้งนี้เพื่อสร้างความสนใจให้กับนักเรียน

ภาคผนวก

พุทธศาสนสุภาษิต

ครูกัมพล จันทร์กระจำง

โรงเรียนบ้านห้วยมุ่น

สพป.เลย 3

พุทธศาสนสุภาษิต

คำในภาษาบาลี เมื่อนำมาใช้เขียนถ่ายทอด
เป็นภาษาไทยแล้ว จะมีลักษณะที่ควร
สังเกตประกอบการอ่าน ดังนี้

๑. ตัวอักษรทุกตัวที่ไม่มีเครื่องหมายใดอยู่บนหรือล่าง
และไม่มีสระใดๆ กำกับไว้ ให้อ่านอักษรนั้นมีเสียง "อะ"
ทุกตัว เช่น อรหโต อ่านว่า อะ-ระ-หะ-โต

อ้างอิงจาก <http://www.dhammathai.org/proverb/pali.php> สืบค้นวันที่ 09/06/2566

พทธศาสนสภาจิต

คำในภาษาบาลี เมื่อนำมาใช้เขียนถ่ายทอด
เป็นภาษาไทยแล้ว จะมีลักษณะที่ควร
สังเกตประกอบการอ่าน ดังนี้

๒. เมื่อตัวอักษรใดมีเครื่องหมาย . (พินทุ) อยู่ข้างใต้
แสดงว่าอักษรนั้นเป็นตัวสะกดของอักษรที่อยู่ข้างหน้า
ผสมกันแล้วให้อ่านเหมือนเสียง อะ+(ตัวสะกด) นั้น
เช่น สมฺมา (สะ+ม = สัม) อ่านว่า สัม-มา

อ้างอิงจาก <http://www.dhammathai.org/proverb/pali.php> สืบค้นวันที่ 09/06/2566

พทธศาสนสภาจิต

คำในภาษาบาลี เมื่อนำมาใช้เขียนถ่ายทอด
เป็นภาษาไทยแล้ว จะมีลักษณะที่ควร
สังเกตประกอบการอ่าน ดังนี้

๒. เมื่อตัวอักษรใดมีเครื่องหมาย . (พินทุ) อยู่ข้างใต้
แสดงว่าอักษรนั้นเป็นตัวสะกดของอักษรที่อยู่ข้างหน้า
ผสมกันแล้วให้อ่านเหมือนเสียง อะ+(ตัวสะกด) นั้น
เช่น สมฺมา (สะ+ม = สัม) อ่านว่า สัม-มา

ยกเว้นในกรณีที่ยกยัญชนะตัวหน้ามีเครื่องหมาย
สระกำกับอยู่แล้ว ก็ให้อ่านรวมกันตามตัวสะกดนั้น เช่น
พุกุโร อ่านว่า พุกุ-โร

อ้างอิงจาก <http://www.dhammathai.org/proverb/pali.php> สืบค้นวันที่ 09/06/2566

พทธศาสนสภาจิต

คำในภาษาบาลี เมื่อนำมาใช้เขียนถ่ายทอด
เป็นภาษาไทยแล้ว จะมีลักษณะที่ควร
สังเกตประกอบการอ่าน ดังนี้

๓. เมื่ออักษรใดมีเครื่องหมาย (นฤคหิต) อยู่ข้างบนตัว
อักษรให้อ่านให้เหมือนอักษรนั้นมีไม้หันอากาศและสะกด
ด้วยตัว "ง" เช่น อรหฺ อ่าว่า อะ-ระ-หัง

แต่ถ้าตัวอักษรนั้นมีทั้งเครื่องหมาย (นฤคหิต) อยู่
ข้างบนและมีสระอื่นกำกับอยู่ด้วย ก็ให้อ่านออกเสียงตาม
สระที่กำกับ + ง (ตัวสะกด) เช่น
พาหฺ อ่าว่า พา-หุง

อ้างอิงจาก <http://www.dhammathai.org/proverb/pali.php> สืบค้นวันที่ 09/06/2566

พทธศาสนสภาจิต

คำในภาษาบาลี เมื่อนำมาใช้เขียนถ่ายทอด
เป็นภาษาไทยแล้ว จะมีลักษณะที่ควร
สังเกตประกอบการอ่าน ดังนี้

๔. เมื่ออักษรใดเป็นตัวนำแต่มีเครื่องหมาย (พินทุ) อยู่
ข้างใต้ด้วย ขอให้อ่านออกเสียง "อะ" ของอักษรนั้นเพียง
ครึ่งเสียงควบไปกับอักษรตัวตาม เช่น
สฺวากฺขาโต อ่าว่า สะหฺวาก-ขา-โต

อ้างอิงจาก <http://www.dhammathai.org/proverb/pali.php> สืบค้นวันที่ 09/06/2566

พุทธศาสนสุภาษิต

อาสํ น จินุเทยฺย สุขาคมฺยา

อา-สั้ง นะ จิน-เทย-ยะ สุข-ชา-คะ-มา-ยะ

เมื่อต้องการความสุข ไม่พึงสิ้นหวัง

Start Now!

พุทธศาสนสุภาษิต

น นิพฺพินฺเทยฺย ปณฺทิตํ

นะ-นิบ-พิน-เทย-ยะ ปัน-ฑิ-โต

บัณฑิต ไม่ควรท้อแท้

Start Now!

พุทธศาสนสุภาษิต

สติมโต สุว เสขโย

ส-ติ-มะ-โต สุ-เว เสย-โย

คนมีสติ ย่อมดีขึ้นทุกวัน

Start Now!

พุทธศาสนสุภาษิต

สติมา สุขเมธติ

ส-ติ-มา สุ-ขะ-เม-ธะ-ติ

คนมีสติ ย่อมประสบความสำเร็จ

Start Now!

**กิจกรรมที่ใช้สำหรับการเรียนการสอน
เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต**

เรื่องสั้น พุทธศาสนสุภาษิต
พุทธศาสนสุภาษิตที่เราได้คือ.....
ความหมาย.....
ข้อคิดที่ได้.....

1	2	3
4	5	6

พุทธศาสนสุภาษิต

สุสุสุสํ ลภเต ปญญํ

สุต-สู-สัง ละ-พะ-เต ปัน-ยัง

ฟังด้วยดีย่อมได้ปัญญา

คิวอาร์โค้ดหนังสือเล่มเล็กออนไลน์เนื้อหาเพิ่มเติม

บรรณานุกรม

- กิตติยา กิตติมงคล. (2551). การพัฒนาหนังสือเล่มเล็กวิชาภาษาไทย เรื่องประเพณีไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนานาชาติฮาร์โรว์ กรุงเทพมหานคร ปริญญาโท กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.
- เกตุแก้ว ลาวัญวุฒิ. (2534). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการเรียนกลุ่ม สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนข่าวและเหตุการณ์ด้วย วิธีสอนปกติ กับวิธีสอนที่มีการเสริมแรงบวกโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม. ปริญญาโท กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.
- เกษม วัฒนชัย (2545). การปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการศึกษา แห่งชาติ.
- จารุณี ยอดกัณหา. (2540). การสร้างหนังสือเล่มเล็ก วิชาจริยศึกษาเรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การมัธยมศึกษากรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ถ่ายเอกสาร.
- จ่านง พรายแย้มแซ.(2531). เทคนิคการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต. กรุงเทพฯ :ไทย วัฒนาพานิช.
- จินตนา ใบกาซูยี. (ม.ป.พ.). การเขียนสื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2527). การทำหนังสือเด็ก. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์.
- ชวาล แพรัตกุล. (2520). เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ณรงค์ ทองปาน (2526). การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: กรมการฝึกหัดครู.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2538). เทคนิคและตัวอย่างการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสือเล่ม เล็ก. กรุงเทพฯ: มิติใหม่.
- บันลือ พฤษะวัน (2521). วรรณกรรมเด็ก. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญทริก โชติประเดิม. (2551). การสร้างและพัฒนาหนังสือเล่มเล็กเรื่องการจำแนกคำใน ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านนาบอน อำเภอ คำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์. ปริญญาโท กศ.ม. (การมัธยมศึกษา), บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประกิจ รัตนสุวรรณ. (2525). การวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ปราณี เชียงทอง. (2526). วรรณกรรมสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เชิญ กิจระการ. (2546). “ดัชนีประสิทธิผล,” ใน เอกสารประกอบการสอน, หน้า 1 - 6.
- มหาสารคาม : ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.พรพิศ เกื่อน มณเฑียร. (2542). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการฝึกด้วยเกมที่ใช้คำถาม ต่างกัน ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ไพศาล หวังพานิช. (2532 พฤษภาคม-สิงหาคม). การออกข้อสอบวิชาภาษาไทยระดับ

ประถมศึกษา.วารสารวัดผลการศึกษา. 11(13): 4-32.

ภพ เลหาไพบุลย์. (2537). การสอนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
เชียงใหม่คอมเมอร์เชียล.

ภัทรา นิคมานนท์. (2540). การประเมินผลการเรียน. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิการพิมพ์.

ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ
สุวีริยาสาส์น.

วิริยะ สิริสิงห์. (2524). การเขียนหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

สาคร ธรรมศักดิ์. (2541). ผลการสอนตามแนวคอนสตรัคติวิซึมแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 .
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สาวิตรี สิ้นสันเทศ. (2551). การพัฒนาหนังสือเล่มเล็กกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง
ตำนานเมืองลพบุรี สำหรับนักเรียนชั้น ม. 2 โรงเรียนวินิตศึกษาในพระราชูปถัมภ์ฯ อำเภอ เมือง จังหวัด
ลพบุรี. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สิริวรรณ พรหมโชติ. (2542). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหา
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาโดยการจัดกิจกรรมการสอบแบบ 4MAT กับการ
จัดกิจกรรมการสอนแบบวิธีการทางวิทยาศาสตร์. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม.(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุกุลชีร์ จรัสศรีสุนทร. (2551). สร้างหนังสือเล่มเล็กเรื่อง การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง“การ
อนุรักษ์มรดกโลกทางวัฒนธรรมของไทย” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม.(การ
มัธยมศึกษา),กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุภรณ์ สภาพงศ์ (2529, มีนาคม). หนังสือเล่มเล็กของเด็กประถม. สารพัฒนาหลักสูตร. 48: 66-69.

สุมาลี วิณวันท์. (2548). การพัฒนาหนังสือเล่มเล็กวิชาวิทยาศาสตร์เรื่อง พืชสมุนไพรที่น่าสนใจ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดสระบุรี กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สรียัน แสงแก้ว. (2535). การศึกษาผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้แจ้งกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่มี
ผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และเวลาที่ใช้ในการเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน.
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.

หทัย ต้นหยง. (2529). การสร้างสรรค์วรรณกรรมและหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ:
อักษรเจริญทัศน์.

อนงค์ศิริ วิชาลัย. (2536). ผลการใช้ตำานานพื้นบ้านล้านนาเพื่อพัฒนาความเข้าใจการอ่านของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6. พะเยา: สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา.

อัจฉรา สุขารมณ, และอรพินทร์ ชูชม. (2530). รายงานการวิจัยทางการศึกษาเปรียบเทียบนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปกติ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Good, Carter Victor. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill Book Company Inc..